Draft Release Version

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रक्नः

Table of Contents

2	कृष	ण यज्	र्वेदीय '	तैत्तिरीय	संहिता द्र	क्रम पाठ	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	•••••	3
2	2.5	द्वितीय	काण्डे	पञ्चमः	प्रञ्नः -	- इष्टिवि	धानं	•••••	3
			====	=====		=====	.====	====	

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

2.5 <u>द्वितीय काण्डे पञ्चमः प्रञ्नः – इष्टिविधानं</u>

 प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम् । भागं वदन्ति । वदन्ति यस्मै । यस्मा एव । एव परोक्षम् । परोक्षं वदन्ति । परोक्षमिति परः – अक्षम् । वदन्ति तस्य । तस्य भागः । भाग उदितः । उदितस्तस्मात् । तस्मादिन्द्रः । इन्द्रो ऽबिभेत् । अबिभेदीदृङ्ङ् । ईदृङ् वै । वै राष्ट्रम् । राष्ट्रं वि । वि पर्यावर्तयति । पर्यावर्तयतीति । पर्यावर्तयतीति परि – आवर्तयति । इति तस्य । तस्य वज्रम् । वज्रमादाय । आदाय शीर्.षाणि । आदायेत्या – दाय । शीर्.षाण्यच्छिनत् । । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अच्छिनद् यत् । यथ् सोमपानम् । सोमपानमासीत् । सोमपानमिति सोम – पानम् । 1 (50/62) T.S.2.5.1.2 - Kramam आसीथ् सः । स कपिञ्जलः । कपिञ्जलो ऽभवत् । अभवद् यत् । यथ् सुरापानम् । सुरापान ए सः । सुरापानमिति सुरा – पानम् । स कलविङ्कः । कलविङ्को यत् । यदन्नादनम् । अन्नादनण् सः । अन्नादनमित्यन्न – अदनम् । स तित्तिरिः । तित्तिरिस्तस्य । ... तस्याऽञ्जलिना । अञ्जलिना ब्रह्महत्याम् । ब्रह्महत्यामुप ।

ब्रह्महत्यामिति ब्रह्म – हत्याम् । उपागृह्णात् । अगृह्णात् ताम् । ता ए सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमिबिभः । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । अबिभस्तम् । तम् भूतानि । भूतान्यभि । अभ्यक्रोशत् । अक्रोशन् ब्रह्महत्र् । ब्रह्महिति । बह्महिति ब्रह्म – हन्न् । इति सः । स पृथिवीम् । पृथिवीमुप । उपासीदत् । असीददस्यै । अस्यै ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै तृतीयम् । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । तृतीयम् प्रति । प्रति गृहाण । गृहाणेति । इति सा। सा ऽब्रवीत्। अब्रवीद् वरम्। वरं वृणै। वृणै खातात्। खातात् पराभविष्यन्ती । पराभविष्यन्ती मन्ये । पराभविष्यन्तीति परा – भविष्यन्ती । मन्ये ततः । ततो मा । मा परा । परा भूवम् । भ्वमिति । इति पुरा । पुरा ते । ते सम्वथ्सरात् । 2 (50/57) <u>T.S.2.5.1.3 - Kramam</u> सम्वथ्सरादपि । सम्वथ्सरादिति सम् – वथ्सरात् । अपि रोहात् । रोहादिति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीत् तस्मात् । तस्मात् पुरा ।

पुरा सम्वथ्सरात् । सम्वथ्सरात् पृथिव्यै । सम्वथ्सरादिति सम् – वथ्सरात् । पृथिव्यै खातम् । खातमपि । अपि रोहति । रोहति वारेवृतम् । वारेवृत ए हि । वारेवृत मिति वारे – वृतम् । ह्यस्यै । अस्यै तृतीयम् । तृतीयम् ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै प्रति । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णात् तत् । तथ् स्वकृतम् । स्वकृतमिरिणम् । स्वकृतमिति स्व – कृतम् । । इरिणमभवत् । अभवत् तस्मात् । तस्मादाहिताग्निः । आहिताग्निः श्रद्धादेवः । आहिताग्निरित्याहित – अग्निः । श्रद्धादेवः स्वकृते । श्रद्धादेव इति श्रद्धा – देवः । स्वकृत इरिणे । स्वकृत इति स्व – कृते । इरिणे न । नाव । अव स्येत् । स्येद् ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै हि । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । ह्येषः । एष वर्णः । वर्णः सः । स वनस्पतीन् । वनस्पतीनुप । उपासीदत् । असीददस्यै । अस्यै ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै तृतीयम् । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । तृतीयम् प्रति । प्रति गृह्णीत ।

गृह्णीतेति । इति ते । ते ऽब्रुवन्न् । अब्रुवन् वरम् । वरं वृणामहै । वृणामहै वृक्णात् । वृक्णात् पराभविष्यन्तः । 3 (50/60) T.S.2.5.1.4 - Kramam पराभविष्यन्तो मन्यामहे । पराभविष्यन्त इति परा – भविष्यन्तः । मन्यामहे ततः । ततो मा । मा परा । परा भूम । भूमेति । इत्याव्रश्चनात् । आव्रश्चनाद् वः । आव्रश्चनादित्या – व्रश्चनात् । वो भूया एसः । भूया एस उत् । उत् तिष्ठान् । तिष्ठानिति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीत् तस्मात् । तस्मादाव्रश्चनात् । आव्रश्चनाद् वृक्षाणाम् । आव्रश्चनादित्यां – व्रश्चनात् । वृक्षाणाम् भूयां सः । भूया एंस उत् । उत् तिष्ठन्ति । तिष्ठन्ति वारेवृतम् । वारेवृत ए हि । वारेवृतमिति वारे - वृतम् । ह्येषाम् । एषाम् तृतीयम् । तृतीयम् ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै प्रति । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । प्रत्यगृह्णन् । अगृह्णन्थ् सः । स निर्यासः । निर्यासो ऽभवत् । निर्यास इति निः – यासः । अभवत् तस्मात् । तस्मान्निर्यासस्य ।

निर्यासस्य न । निर्यासस्येति निः – यासस्य । नाश्यम् । आश्यम् जहाहत्यायै । ब्रह्महत्यायै हि । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । ह्योषः । एष वर्णः । वर्णोऽथो । अथो खलु । अथो इत्यथो । खलु यः । य एव । एव लोहितः । लोहितो यः । यो वा । वा ऽऽव्रश्चनात् । आव्रश्चनात्विते निः – येषति । तस्य न । नाश्यम् । निर्येषति तस्य । निर्येषतीति निः – येषति । तस्य न । नाश्यम् । आश्यम् कामम् । 4 (50/61)

T.S.2.5.1.5 - Kramam

कार्ममन्यस्य । अन्यस्य सः । स स्त्रीष्ण्सादम् । स्त्रीष्ण्सादम् । स्त्रीष्ण्सादम् । स्त्रीष्ण्सादम् । असीददस्य । स्त्रीष्ण्सादमिति स्त्री – सण्सादम् । उपासीदत् । असीददस्य । अस्य ब्रह्महत्याय । ब्रह्महत्याय हित निष्णा । ब्रह्महत्याय । व्रह्महत्याय इति । व्रह्मित । व्रह्मित । व्रह्मित । इति ताः । ता अब्रुवत्र् । अब्रुवन् वरम् । वरं वृणामहै । वृणामहा ऋत्वियात् । ऋत्वियात् प्रजाम् । प्रजां विन्दामहै । प्रजामिति प्र – जाम् । विन्दामहै कामम् । काममा । आ विजनितोः ।

विजनितोः सम् । विजनितोरिति वि – जनितोः । सम् भवाम । भवामेति । इति तस्मात् । तस्मादृत्वियात् । ऋत्वियाथ् स्त्रियः । स्त्रियः प्रजाम् । प्रजां वैनदन्ते । प्रजामिति प्र – जाम् । विन्दन्ते कामम् । काममा । आ विजनितोः । विजनितोः सम् । विजनितोरिति वि – जनितोः । सं भवन्ति । भवन्ति वारेवृतम् । वारेवृत 🗸 हि । वारेवृतमिति वारे – वृतम् । ह्यासाम् । आसाम् तृतीयम् । तृतीयम् ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै प्रति । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म – हत्यायै । प्रत्यगृह्णन्न् । अगृह्णन्थ् सा । सा मलवद्वासाः । मलवद्वासा अभवत् । मलवद्वासा इति मलवत् – वासाः । अभवत् तस्मात् । तस्मान् मलवद्वाससा । मलवद्वाससा न । मलवद्वाससेति मलवत्–वाससा । न सम्। सं वैदेत। वदेत न। 5 (50/60) T.S.2.5.1.6 - Kramam न सह । सहासीत । आसीत न । नास्याः । अस्या अन्नम् । अन्नमद्यात् । अद्याद् ब्रह्महत्यायै । ब्रह्महत्यायै हि । ब्रह्महत्याया

इति ब्रह्म – हत्यायै । होषा । एषा वर्णम् । वर्णम् प्रतिमुच्य ।

```
प्रतिमुच्यास्ते । प्रतिमुच्येति प्रति – मुच्यं । आस्तेऽथी ।
अथो खलु । अथो इत्यथो । खल्वाहुः । आहुरभ्यञ्जनम् ।
अभ्यञ्जनं वाव । अभ्यञ्जनमित्यभि – अञ्जनम् । वाव स्त्रियाः ।
स्त्रिया अन्नम् । अन्नमभ्यञ्जनम् । अभ्यञ्जनमेव ।
अभ्यञ्जनमित्यभि - अञ्जनम् । एव न । न प्रतिगृह्यम् । प्रतिगृह्यम्
_ ॥ । । ॥ । काममन्यत् । अन्यदिति । कामम्यत् । अन्यदिति ।
इति याम् । याम् मलवद्वाससम् । मलवद्वाससङ् सम्भवन्ति ।
मलवद्वाससमिति मलवत् – वाससम् । संभवन्ति यः । संभवन्तीति
सं – भवन्ति । यस्ततः । ततो जायते । जायते सः । सोऽभिशस्तः ।
अभिशस्तो याम् । अभिशस्त इत्यभि – शस्तः । यामरण्ये । अरण्ये
तस्यै । तस्यै स्तेनः । स्तेनो याम् । याम् पराचीम् । पराचीम् तस्यै ।
तस्यै हीतमुखी । हीतमुख्यपगल्भः । हीतमुखीति हीत – मुखी ।
अपगल्भो या । अपगल्भ इत्यप – गल्भः । या स्नाति ।
स्नाति तस्याः । तस्या अफ्सु । अफ्सु मारुकः ।
अफ्स्वित्यप् – सु । मारुंको या । या उभ्यङ्के । 6 (50/62)
```

T.S.2.5.1.7 - Kramam दुश्चर्मा या। दुश्चर्मेति दुः – चर्मा। या प्रलिखते। प्रलिखते तस्यै। प्रलिखत इति प्र – लिखते । तस्यै खलतिः । खलतिरपमारी । अपमारी या । अपमारीत्यप – मारी । या ऽऽङ्क्ते । आङ्क्ते तस्यै । — । आङ्क्त इत्या – अङ्क्ते । तस्यै काणः । काणो या । या दतः । दतो धावते । धावते तस्यै । तस्यै ३यावदन् । ३यावदन् या । रयावदन्निति रयाव – दन्न् । या नखानि । नखानि निकृन्तते । निकृन्तते तस्यै । निकृन्तत इति नि – कृन्तते । तस्यै कुनखी । कुनखी या। या कृणति। कृणति तस्यै। तस्यै क्लीबः। । । । । । । । । । । तस्या उद्धन्धुकः । उद्धन्धुको या । उद्धन्धुक इत्युत् – बन्धुकः । या पर्णेन । पर्णेन पिबति । पिबति तस्याः । तस्या उन्मादुकः ।

खर्वेण पिबति । पिबति तस्यै । तस्यै खर्वः । खर्वस्तिस्रः ।

तिस्रो रात्रीः । रात्रीर् व्रतम् । व्रतम् चरेत् । चरेदञ्जलिना । अञ्जलिना वा । वा पिबेत् । पिबेदखर्वेण ( ) । अखर्वेण वा । ा । । वा पात्रेण। पात्रेण प्रजायै। प्रजायै गोपीथाय। प्रजाया इति प्र – जायै । गोपीथायेति गोपीथाय ॥ ७ (53/63) (यथ् सोमपानं – ते – वृक्णात् – तस्य नाऽऽञ्यं – वैदेत – ग मारुको या – ऽखर्वेण वा – त्रीणि च) (A1) T.S.2.5.2.1 - Kramam त्वष्टा हतपुत्रः । हतपुत्रो वीन्द्रम् । हतपुत्र इति हत – पुत्रः । वीन्द्र एं सोमम् । वीन्द्रमिति वि – इन्द्रम् । सोममा । आ ऽहरत् । अहरत् तस्मिन्न्ं। तस्मिन्निन्द्रः । इन्द्रं उपहवम् । उपहवमैच्छत । उपहवमित्युप – हवम् । ऐच्छत तम् । तम् न । नोप । उपाह्वयत । अह्नयत पुत्रम् । पुत्रम् मे । मे ऽवधीः । अवधीरिति । इति सः । स यज्ञवेशसम् । यज्ञवेशसम् कृत्वा । यज्ञवेशसमिति यज्ञ – वेशसम् । कृत्वा प्रासहा । प्रासहा सोमम् । प्रासहेति प्र – सहा । सोममपिबत् । अपिबत् तस्य । तस्य यत् ।

```
द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)
```

```
यदत्यशिष्यत । अत्यशिष्यत तत् । अत्यशिष्यतेत्यति – अशिष्यत ।
आहवनीयमित्या – हवनीयम् । उप प्र । प्रावर्तयत् । अवर्तयथ्
स्वाहा । स्वाहेन्द्रशत्रुः । इन्द्रशत्रुर् वर्द्धस्व ।
इन्द्रशत्रुरितीन्द्र - शत्रुः । वर्द्धस्वेति । इति यत् । यदवर्तयत् ।
। ।
अवर्तयत् तत् । तद् वृत्रस्य । वृत्रस्य वृत्रत्वम् । वृत्रत्वं ँयत् ।
वृत्रत्वमिति वृत्र – त्वम् । यदब्रवीत् । अब्रवीथ् स्वाहा ।
स्वाहेन्द्रशत्रुः । इन्द्रशत्रुर् वर्धस्व । इन्द्रशत्रुरितीन्द्रं – शत्रुः ।
वर्द्धस्वेति । इति तस्मात् । तस्मादस्य । अस्येन्द्रः । 8 (50/60)
T.S.2.5.2.2 - Kramam
इन्द्रः रात्रुः । रात्रुरभवत् । अभवथ् सः । स सम्भवत्र्ं ।
सम्भवन्नग्नीषोमौ । सम्भवन्निति सम् – भवन्न् ।
अग्नीषोमावभि । अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । अभि सम् ।
समभवत् । अभवथ् सः । स इषुमात्रमिषुमात्रम् ।
```

इषुमात्रमिषुमात्रं विष्वङ्ङ् । इषुमात्रमिषुमात्रमितीषुमात्रम् – इषुमात्रम् । विष्वङ्ङवर्द्धत । अवर्द्धत सः । स इमान् । इमान् ँलोकान् । लोकानवृणोत् । अवृणोद् यत् । यदिमान् । इमान् ँलोकान् । लोकानवृणोत् । अवृणोत् तत् । तद् वृत्रस्य । वृत्रस्य वृत्रत्वम् । वृत्रत्वम् तस्मात् । वृत्रत्वमिति वृत्र – त्वम् । तस्मादिन्द्रः । इन्द्रोऽ बिभेत् । अबिभेथ् सः । स प्रजापतिम् । प्रजापतिमुपं । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । उपाधावत् । अधावच्छतुः । रातुर् मे । मे ऽजिन । अजनीति । इति तस्मै । तस्मै वज्रम् । वज्रन् सिक्त्वा । . सिक्त्वा प्र । प्रायच्छत् । अयच्छदेतेन । एतेन जहि । जहीति । इति तेन । तेनाभि । अभ्यायत । आयत तौ । तावब्रूताम् । अब्रतामग्नीषोमौ । अग्नीषोमौ मा । अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । मा प्र। 9 (50/56)

T.S.2.5.2.3 - Kramam

प्र होः । हारावम् । आवमन्तः । अन्तः स्वः । । – । – – । स्व इति । इति मम । मम वै । वै युवम् । युव७ स्थः । स्थ इति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीन् माम् । मामभि । अभ्या । ऐतम् । इतमिति । इति तौ । तौ भागधेयम् । भागधेयमैच्छेताम् । भागधेयमिति भाग-धेयम् । ऐच्छेताम् ताभ्याम् । ताभ्यामेतम् । एतमग्नीषोमीयम् । अग्नीषोमीयमेकांदशकपालम् । अग्नीषोमीयमित्यंग्नी – सोमीयम् । एकादशकपालम् पूर्णमासे । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । पूर्णमासे प्र। पूर्णमास इति पूर्ण – मासे । प्रायच्छत् । अयच्छत् तौ । तावब्रूताम् । अब्रूतामभि । अभि सन्देष्टौ । सन्देष्टौ वै । सन्देष्टाविति सं – दृष्टौ । वै स्वः । स्वो न । न शंकनुवः । शक्नुव ऐतुम् । ऐतुमिति । ऐतुमित्या-एतुम् । इति सः । स इन्द्रः । इन्द्रं आत्मनः । आत्मनः शीतरूरौ । शीतरूरावजनयत् । शीतरूराविति शीत – रूरौ । अजनयत् तत् । तच्छीतरूरयोः । शीतरूरयोर् जन्म । शीतरूरयोरिति शीत – रूरयोः । जन्म यः । य एवम् । एवज् शीतरूरयोः । शीतरूरयोर् जन्म । शीतरूरयोरिति शीत – रूरयोः । जन्म वेद । वेद न । 10 (50/59)

T.S.2.5.2.4 - Kramam नैनम् । एन ७ शीतरूरौ । शीतरूरौ हतः । शीतरूराविति शीत – रूरौ । हतस्ताभ्याम् । ताभ्यामेनम् । एनमभि । अभ्यनयत् । अग्नीषोमौ निः । अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । निरक्रामताम् । अक्रामताम् प्राणापानौ । प्राणापानौ वै । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । वा एनम् । एनम् तत् । तदजहिताम् । अजहिताम् प्राणः । प्राणो वै । प्राण इति प्र – अनः । वै दक्षः । दक्षों ऽपानः । अपानः क्रतुः । अपान इत्यप – अनः । क्रतुस्तस्मात् । ा । तस्माज्जञ्जभ्यमानः । जञ्जभ्यमानो ब्रूयात् । ब्रूयान् मयि । मियं दक्षक्रतू । दक्षक्रतू इति । दक्षक्रतू इति दक्ष – क्रतू । इति प्राणापानौ । प्राणापानावेव । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । एवात्मन्न् । आत्मन् धत्ते । धत्ते सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरेति । एति सः । स देवताः । देवता वृत्रात् । वृत्रान्निर्.हूयं । निर्.हूय वार्त्रघ्नम् । निर्.हूयेति निः – हूय ।

वार्त्रघ्न हिवः । वार्त्रघ्निति वार्त – घनम् । हिवः पूर्णमासे ।

पूर्णमासे निः । पूर्णमास इति पूर्ण – मासे । निरवपत् ।

अवपद् घनिते । घनित्ते वै । वा एनम् । एनम् पूर्णमासे ।

पूर्णमास आ । पूर्णमास इति पूर्ण – मासे ।

पूर्णमास आ । पूर्णमास इति पूर्ण – मासे ।

आ उमावास्यायाम् । 11 (50/61)

T.S.2.5.2.5 - Kramam

ा । । । । । । । । । । । । । । । । आदाय पुनः । आदायेत्या–दाय । पुनरिभ । अभ्यायत । आयत ते । ते अबूताम् । ते इति ते । अबूताम् द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी मा । यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । मा प्र । प्र हाः । हारावयोः । आवयोर् वै । वै श्रितः । श्रित इति । इति ते । ते अंब्रूताम् । ते इति ते । अब्रूतां वरम् । वरं वृणावहै । वृणावहै नक्षत्रविहिता । नक्षत्रविहिताऽहम् । नक्षत्रविहितेति नक्षत्र – विहिता । अहमसानि । असानीति । इत्यसौ । असावब्रवीत् । अब्रवीच्चित्रविहिता । चित्रविहिता ऽहम् । चित्रविहितेति चित्र – विहिता । अहमिति । इतीयम् । इयम् तस्मात् । तस्मान्नक्षतिविहिता । नक्षेत्रविहिताऽसौ । नक्षत्रविहितेति नक्षत्र – विहिता । असौ चित्रविहिता । चित्रविहितेयम् । चित्रविहितेति चित्र-विहिता । इयं ँयः । य एवम् । एवम् द्यावापृथिव्योः । द्यावापृथिव्योर् वरम् । द्यावापृथिव्योरिति द्यावा – पृथिव्योः । 12 (50/67)

T.S.2.5.2.6 - Kramam

वरं वैद । वेदा । ऐनम् । एनं वरः । वरो गच्छति । गच्छति सः । स आभ्याम् । आभ्यामेव । एव प्रसूतः । प्रसूत इन्द्रः । प्रसूत इति प्र – सूतः । इन्द्रो वृत्रम् । वृत्रमहन्न् । अहन् ते । ते देवाः । देवा वृत्रम् । वृत्रङ् हत्वा । हत्वा ऽग्नीषोमौ । अग्नीषोमावब्रुन्न् । अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । अबुवन्. हव्यम् । हव्यम् नः । नो वहतम् । वहतमिति । इति तौ । तावब्रूताम् । अब्रूतामपतेजसौ । अपतेजसौ वै । अपतेजसावित्यप – तेजसौ । वै त्यौ । त्यौ वृत्रे । वृत्रे वै। वै त्ययोः । त्ययो स्तेजः । तेज इति । इति ते । ते ऽब्रुवन्न् । अबुवन् कः । क इदम् । इदमच्छं । अच्छैति । एतीति । इति गौः । गौरिति । इत्यंबुवन्न् । अबुवन् गौः । गौर् वाव । वाव सर्वस्य । सर्वस्य मित्रम् । मित्र मिति । इति सा । सा ऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । **13** (**50/53**)

T.S.2.5.2.7 - Kramam

वरं वृणै । वृणै मयि । मय्येव । एव सता । सतोभयेन । उभयेन — — — — — — — — भुनजाद्ध्वा इति । इति तत् । तद् गौः । गौरा ।

आ उहरत् । अहरत् तस्मात् । तस्माद् गर्वि । गर्वि सता । सतोभयेन । उभयेन भुञ्जते । भुञ्जत एतत् । एतद् वै । वा अग्नेः । अग्नेस्तेजः । तेजो यत् । यद् घृतम् । घृतमेतत् । एतथ् सोमस्य । सोमस्य यत् । यत् पयः । पयो यः । य एवम् । एवमग्नीषोमयोः । अग्नीषोमयो स्तेजः । अग्नीषोमयोरित्यग्नी – सोमयोः । तेजो वेद । वेद तेजस्वी । तेजस्व्येव। एव भवति। भवति ब्रह्मवादिनः। ब्रह्मवादिनो वदन्ति। ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति किन्देवत्यम् । किन्देवत्यम् । । पौर्णमासम् । किन्देवत्यमिति किम् – देवत्यम् । पौर्णमासमिति । पौर्णमासमितिं पौर्ण – मासम् । इतिं प्राजापत्यम् । प्राजापत्यमितिं । प्राजापत्यमिति प्राजा-पत्यम् । इति ब्रूयात् । ब्रूयात् तेन । तेनेन्द्रम् । इन्द्रम् ज्येष्ठम् । ज्येष्ठम् पुत्रम् । पुत्रम् निरवासाययत् । निरवासाययदिति । निरवासाययदिति निः – अवासाययत् । इति तस्मात् ()। तस्माज्ज्येष्ठम्। ज्येष्ठम् पुत्रम्। पुत्रम् धनेन।

```
द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)
```

धनेन निरवसाययन्ति । निरवसाययन्तीति निः – अवसाययन्ति ॥ 14

(54/60) (अस्य – मा – वेदा – ऽऽ – द्यावापृथिव्यो – रज्रवी –

(दिति तस्मा – च्यत्वारि च) (A2)

T.S.2.5.3.1 - Kramam

इन्द्रं वृत्रम् । वृत्रम् जिष्निवार्सम् । जिष्निवार्सम् मृधः । मृधोऽभि । अभि प्र । प्रावेपन्त । अवेपन्त सः । स एतम् । एतं वैम्धम् । वैम्धम् पूर्णमासे । पूर्णमासे उनुनिर्वाप्यम् । पूणामास इति पूर्ण - मासे । अनुनिर्वाप्यमपञ्यत् । अनुनिर्वाप्यमित्यनु - निर्वाप्यम् । अपञ्यत् तम् । तम् निः । निरवपत् । अवपत् तेनं । तेन वै । वै सः । स मृधः । मृधोऽपं । अपाहत । अहत यत् । यद् वैमृधः । वैमृधः पूर्णमासे । पूर्णमासे उनुनिर्वाप्यः । पूर्णमास इति पूर्ण – मासे । अनुनिर्वाप्यो भवति । अनुनिर्वाप्य इत्यनु – निर्वाप्यः । भवति मृधः । मृध एव । एव तेन । तेन यजमानः । यजमानो ऽप । अप हते । हत इन्द्रः । इन्द्रो वृत्रम् । वृत्र ए हत्वा । हत्वा देवताभिः ।

```
देवताभिश्च । चेन्द्रियेण । इन्द्रियेण च । च वि । व्यार्ध्यत ।
आर्ध्यत सः । स एतम् । एतमाग्नेयम् । आग्नेयमष्टाकपालम् ।
अष्टाकपालममावास्यायाम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् ।
अमावास्यायामपञ्यत् । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् ।
अपश्यदैन्द्रम् । ऐन्द्रम् दिध । दिध तम् । 15 (50/56)
T.S.2.5.3.2 - Kramam
तम् निः । निरवपत् । अवपत् तेन । तेन वै । वै सः । स देवताः ।
देवताश्च । चेन्द्रियम् । इन्द्रियम् च । चाव । अवारुन्ध । अरुन्ध यत् ।
यदाग्नेयः । आग्नेयो ऽष्टाकपालः । अष्टाकपालो ऽमावास्यायाम् ।
अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । अमावास्यायाम् भवति ।
अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । भवत्यैन्द्रम् । ऐन्द्रम् दधि ।
--- ॥ ॥ । । । ॥ । । । । । । दिध देवताः । देवताश्च । चैव । एव तेन । तेनेन्द्रियम् । इन्द्रियम् च ।
च यजमानः । यजमानो ऽव । अव रुन्धे । रुन्ध इन्द्रस्य ।
इन्द्रस्य वृत्रम् । वृत्रम् जघ्नुषः । जघ्नुषं इन्द्रियम् ।
```

इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् पृथिवीम् । पृथिवीमनु । अनु वि । व्यार्च्छत् । आर्च्छत् तत् । तदोषधयः । ओषधयो वीरुधः । वीरुधो ऽभवन्न् । अभवन्थ् सः । स प्रजापतिम् । प्रजापतिमुपं । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । उपाधावत् । अधावद् वृत्रम् । वृत्रम् मे । मे जघ्नुषः । जघ्नुष इन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् । वीर्यम् पृथिवीम् । 16 (50/53) T.S.2.5.3.3 - Kramam पृथिवीमनु । अनु वि । व्यारत् । आरत् तत् । तदोषधयः । ओषधयो वीरुधः । वीरुधो ऽभूवन् । अभूवन्निति । इति सः । स प्रजापतिः । प्रजापतिः पशून् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । पशूनं ब्रवीत् । अब्रवीदेतत् । एतदस्मै । अस्मै सम् । सम् नयत । नयतेति । इति तत् । तत् पश्वः । पश्व ओषधीभ्यः । ओषधीभ्यो ऽधि । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । अध्यात्मन्न् । आत्मन्थ् सम् । समनयत्र् । अनयन् तत् । तत् प्रति । प्रत्यदुहत्र् । अदुहन्. यत् । यथ् समनयत्र् । समनयन् तत् । समनयत्रिति सं – अनयत्र् । तथ् सान्नाय्यस्य । सान्नाय्यस्य सान्नाय्यत्वम् ।

सान्नाय्यस्येति साम् – नाय्यस्य । सान्नाय्यत्वं ँयत् । सान्नाय्यत्वमिति सान्नाय्य – त्वम् । यत् प्रत्यदुहन्न् । प्रत्यदुहन् तत् । प्रत्यदुहन्निति प्रति – अदुहन्न् । तत् प्रतिधुषः । प्रतिधुषः प्रतिधुक्त्वम् । प्रतिधुष इति प्रति – धुषः । प्रतिधुक्त्व ए सम् । प्रतिधुक्त्वमिति प्रतिधुक् – त्वम् । समनैषुः । अनैषुः प्रति । प्रत्यधुक्षन्न् । अधुक्षन् न। न तु। तु मयि। मयि श्रयते। श्रयत इति। इत्यंब्रवीत् । अब्रवीदेतत् । एतदस्मै । अस्मै शृतम् । 17 (50/58) T.S.2.5.3.4 - Kramam शृतम् कुरुत । कुरुतेति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीत् तत् । तदस्मै । अस्मै शृतम् । शृतमकुर्वन्न् । अकुर्वन्निन्द्रियम् । इन्द्रियं वाव । वावास्मिन्न् । अस्मिन् वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तदश्रयन् । अश्रयन् तत् । तच्छृतस्य । शृतस्य शृतत्वम् । शृतत्व ए सम् । शृतत्विमिति शृत-त्वम् । समनैषुः । अनैषुः प्रति । प्रत्यधुक्षन्न् । अधुक्षञ्छृतम् । श्तमक्रन् । अक्रन् न । न तु । तु मा । मा धिनोति । धिनोतीति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीदेतत् । एतदस्मै । अस्मै दिधं । दिधं कुरुत ।

कुरुतेति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीत् तत् । तदस्मै । अस्मै दिधे ।

दध्यकुर्वञ् । अकुर्वन् तत् । तदेनम् । एनमधिनोत् । अधिनोत् तत् ।

तद् दद्ध्नः । दद्ध्नो दिधित्वम् । दिधित्वं ब्रह्मवादिनः । दिधित्विमिति

दिध – त्वम् । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म-वादिनः ।

वदन्ति दद्ध्नः । दद्ध्नः पूर्वस्य । पूर्वस्यावदेयम् । अवदेयम् दिधे ।

अवदेयमित्यव – देयम् । 18 (50/54)

T.S.2.5.3.5 - Kramam

दिध हि। हि पूर्वम्। पूर्वम् क्रियते। क्रियत इति। इत्यनादृत्य।
अनादृत्य तत्। अनादृत्येत्यना – दृत्य। तच्छृतस्य। ज्ञृतस्यैव।
एव पूर्वस्य। पूर्वस्याव। अव द्येत्। द्येदिन्द्रियम्। इन्द्रियमेव।
एवास्मिन्न् । अस्मिन् वीर्यम्। वीर्य श्रित्वा। श्रित्वा दद्ध्ना।
दद्ध्नोपरिष्टात्। उपरिष्टाद् धिनोति। धिनोति यथापूर्वम्।
यथापूर्वमुपं। यथापूर्वमिति यथा – पूर्वम्। उपैति। एति यत्।
यत् पूतीकैः। पूतीकैर् वा। वा पर्णवल्कैः। पर्णवल्कैर् वा।
पर्णवल्कैरिति पर्ण – वल्कैः। वा ऽऽतञ्च्यात्।

आतञ्च्याथ् सौम्यम् । आतञ्च्यादित्या – तञ्च्यात् । सौम्यम् तत् । तद् यत् । यत् क्वलैः । क्वलै राक्षसम् । राक्षसम् तत् । तद् यत् । यत् तण्डुलैः । तण्डुलैर् वैश्वदेवम् । वैश्वदेवम् तत् । वैश्वदेमिति वैश्व – देवम् । तद् यत् । यदातञ्चनेन । आतञ्चनेन मानुषम् । आतञ्चनेनेत्या – तञ्चनेन । मानुषम् तत् । तद् यत् । यद् दद्ध्ना । दद्ध्ना तत् । तथ् सेन्द्रम् । सेन्द्रम् दद्ध्ना । सेन्द्रमिति स-इन्द्रम् । दद्ध्ना ऽऽ तनिक्त । आ तनिक्त । तनिक सेन्द्रत्वाय । 19 (50/57) T.S.2.5.3.6 - Kramam सेन्द्रत्वायां ग्निहोत्रोच्छेषणम् । सेन्द्रत्वायेति सेन्द्र – त्वायं । अग्निहोत्रोच्छेषण मभ्यातनिक । अग्निहोत्रोच्छेषणमित्यग्निहोत्र – उच्छेषणम् । अभ्यातनिक यज्ञस्य । अभ्यातनक्तीत्यभि – आतनिक । यज्ञस्य सन्तत्यै । सन्तत्या इन्द्रः । . सन्तत्या इति सं – तत्यै । इन्द्रो वृत्रम् । वृत्र⊎् हत्वा । हत्वा पराम् । पराम् परावतम् । परावतमगच्छत् । परावतमिति परा – वतम् । अगच्छदप । अपाराधम् । अराधमिति । इति मन्यमानः ।

मन्यमानस्तम् । तम् देवताः । देवताः प्रैषम् । प्रैषमैच्छन्न् । प्रैषमिति प्र – एषम् । ऐच्छन्थ् सः । सो ऽब्रवीत् । अब्रवीत् प्रजापतिः । प्रजापतिर् यः । प्रजापतिरितं प्रजा – पतिः । यः प्रथमः । प्रथमो ऽनुविन्दति । अनुविन्दति तस्य । अनुविन्दतीत्यनु – विन्दति । तस्य प्रथमम् । प्रथमम् भागधेयम् । भागधेयमिति । भागधेयमिति भाग – धेयम् । इति तम् । तम् पितरः । पितरो उनु । अन्वविन्दन्न् । अविन्दन् तस्मात् । तस्मात् पितृभ्यः । पितृभ्यः पूर्वेद्यः । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । पूर्वेद्युः क्रियते । क्रियते सः । सो ऽमावास्याम् । ा । । । । ॥ अमावास्याम् प्रति । अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । प्रत्या । आ उगच्छत् । अगच्छत् तम् । तम् देवाः । देवा अभि । अभि सम् । समगच्छन्त । अगच्छन्तामा । अमा वै । वै नः ( ) । नोऽद्य । 20 (50/61) T.S.2.5.3.7 - Kramam अद्य वसुं । वसुं वसित । वसतीति । इतीन्द्रः । इन्द्रो हि ।

हि देवानाम् । देवानां वसु । वसु तत् । तदमावास्यायाः ।

अमावास्याया अमावास्यत्वम् । अमावास्याया इत्यमा – वास्यायाः । अमावास्यत्वम् ब्रह्मवादिनः । अमावास्यत्वमित्यमावास्य-त्वम् । ब्रह्मवादिनों वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति किम्देवत्यम् । किम्देवत्यण् सान्नाय्यम् । किम्देवत्यमिति किम् – देवत्यम् । सान्नाय्यमिति । सान्नाय्यमिति सां – नाय्यम् । इति वैश्वदेवम् । वैश्वदेवमिति । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् विश्वे । विश्वे हि । हि तत् । तद् देवाः । देवा भागधेयम् । भागधेयमभि । भागधेयमिति भाग – धेयम् । अभि समगच्छन्त । समगच्छन्तेति । समगच्छन्तेति सम्-अगच्छन्त । इत्यथी । अथो खलु । अथो इत्यथी । खल्वैन्द्रम् । ऐन्द्रमिति । इत्येव । एव ब्रूयात् । ब्रूयादिन्द्रम् । इन्द्रम् वाव । वाव ते । ते तत् । तद् भिषज्यन्तः । भिषज्यन्तोऽभि । अभि सम् । समगच्छन्त । अगच्छन्तेति । इतीतीति ॥ 21 (42/51) (दिध – मे जघ्नुष इन्द्रियं वीर्य – मित्यब्रवीदेतदस्मा – अवदेयं – तनिक – नो – द्विचत्वारिङ्शच्च) (A3)

T.S.2.5.4.1 - Kramam

ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति सः । स तु । त्वै । वै दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजेत । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । यजेत यः । य एनौ । एनौ सेन्द्रौ । सेन्द्रौ यजेत । सेन्द्राविति स – इन्द्रौ । यजेतेति । इति वैम्धः । वैम्धः पूर्णमासे । पूर्णमासे उनुनिर्वाप्यः । पूर्णमास इति पूर्ण – मासे । अनुनिर्वाप्यो भवति । अनुनिर्वाप्य इत्यनु-निर्वाप्यः । भवति तेन । तेन पूर्णमासः । पूर्णमासः सेन्द्रः । पूर्णमास इति पूर्ण - मासः । सेन्द्रं ऐन्द्रम् । सेन्द्र इति स – इन्द्रः । ऐन्द्रम् दिधे । दद्ध्यमावास्यायाम् । अमावास्यायाम् ा । । । । । । । । तेन । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । तेनामावास्या । — । ॥ अमावास्या सेन्द्रा । अमावास्येत्यमा – वास्या । सेन्द्रा यः । सेन्द्रेति स – इन्द्रा । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.रापूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ ।

यजते सेन्द्रौ । सेन्द्रावेव । सेन्द्राविति स – इन्द्रौ । एवैनौ । एनौ
यजते । यजते श्वःश्वः । श्वःश्वौ ऽस्मौ । श्वःश्व इति श्वः – श्वः ।
अस्मा ईजानाय । ईजानाय वसीयः । वसीयो भवति । भवति देवाः ।
देवा वै । वै यत् । यद् यज्ञे । यज्ञे ऽकुर्वत । अकुर्वत तत् ।
तदसुराः । असुरा अकुर्वत । अकुर्वत ते । ते देवाः । देवा एताम् ।
एतामिष्टिम् । 22 (50/63)

T.S.2.5.4.2 - Kramam

इष्टिमपश्यत् । अपश्यत्राग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवमेकांदशकपालम् । आग्नावैष्णविमत्याग्ना – वैष्णवम् । एकादशकपाल्णं सरस्वत्यै । एकादशकपाल् मित्येकादश – कपालम् । सरस्वत्यै चरुम् । चरुण् सरस्वते । सरस्वते चरुम् । चरुण् सरस्वते । सरस्वते चरुम् । चरुण् ताम् । ताम् पौर्णमासम् । पौर्णमासम् । पौर्णमासण् स्र स्थाप्य । पौर्णमासमिति पौर्ण – मासम् । स्र स्थाप्यान् । स्र स्थाप्य । स्थाप्य । अनु निः । निरवपत्र् । अवपन् ततः । ततो देवाः । देवा अभवत्र् । अभवन् परा ।

परा उसुराः । असुरा यः । यो भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्थ् स्यात् । भातृव्यवानिति भ्रातृव्य – वान् । स्याथ् सः । स पौर्णमासम् । पौर्णमासर् सं स्थाप्य । पौर्णमासमिति पौर्ण – मासम् । स ७ स्थाप्यैताम् । स ७ स्थाप्येति सम् – स्थाप्यं । एतामिष्टिम् । इष्टिमनु । अनु निः । निर् वपेत् । वपेत् पौर्णमासेन । पौर्णमासेनैव । पौर्णमासेनेति पौर्ण - मासेन । एव वज्रम् । वज्रम् भ्रातृव्याय । भातृव्याय प्रहत्य । प्रहत्याग्नावैष्णवेन । प्रहत्येति प्र – हत्य । च यज्ञम् । यज्ञम् च । च भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्के । वृङ्के मिथुनान् । मिथुनान् पशून् । पशून्थ् सारस्वताभ्याम् । सारस्वताभ्यां यावत् । यावदेव । एवास्य । अस्यास्ति । अस्ति तत् । तथ् सर्वम् । 23 (50/60)

T.S.2.5.4.3 - Kramam

```
ा । ।
भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य-वान् । नामावास्याम् । अमावास्याण् हत्वा ।
अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । हत्वा भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यम् न ।
ना । आ प्याययति । प्याययति साकम्प्रस्थायीयेन ।
साकम्प्रस्थायीयेन यजेत । साकम्प्रस्थायीयेनेति
साकम् – प्रस्थायीयेन । यजेत पशुकामः । पशुकामो यस्मै ।
पशुकाम इति पशु – कामः । यस्मै वै । वा अल्पेन ।
अल्पेनाहरन्ति । आहरन्ति न । आहरन्तीत्या – हरन्ति । नात्मना ।
आत्मना तृप्यति । तृप्यति न । नान्यस्मै । अन्यस्मै ददाति ।
ददाति यस्मै । यस्मै महता । महता तृप्यति । तृप्यत्यात्मना ।
आत्मना ददाति । ददात्यन्यस्मै । अन्यस्मै महता । महता पूर्णम् ।
पूर्ण ए होतव्यम् । होतव्यम् तृप्तः । तृप्त एव । एवैनम् ।
् । । । । । । । । । । । । एनिमन्द्रः । इन्द्रः प्रजया । प्रजया पशुभिः ।
तर्पयति दारुपात्रेण । दारुपात्रेण जुहोति ।
दारुपात्रेणेति दारु – पात्रेण । जुहोति न । न हि । हि मृन्मयम् ।
```

मृन्मयमाहुतिम्। मृन्मयमिति मृत् – मयम्। आहुतिमानञ्जो।
— ।
आहुतिमित्या – हुतिम्। आनञ्जा औदुम्बरम्।
॥
औदुम्बरम् भवति। 24 (50/61)

T.S.2.5.4.4 - Kramam

भवत्यूर्क्। ऊर्वे । वा उदुम्बरः । उदुम्बरः ऊर्क् । ऊर्क् पश्वः । पश्व ऊर्जा । ऊर्जेव । एवास्मै । अस्मा ऊर्जम् । ऊर्जम् पश्रून् । पश्रून्व । अव रुन्धे । रुन्धे न । नागतश्रीः । अगतश्रीर् महेन्द्रम् । अगतश्रीरित्यगत – श्रीः । महेन्द्रं यजेत । महेन्द्रमिति — । अगतश्रियः । गतिश्रयः । त्रयो वै । वै गतिश्रयः । गतिश्रयः । शुश्रुवान् ग्रामणीः । ग्रामणी राजन्यः । ग्रामणीरिति ग्राम – नीः । राजन्यस्तेषाम् । जोषाम् महेन्द्रः । महेन्द्रो देवता । महेन्द्र इति महा – इन्द्रः । देवता यः । यो वै । वै स्वाम् । स्वाम् देवताम् । देवतामितियजते । अतियजते प्र । अतियजत इत्यति – यजते । प्र स्वायै ।

स्वायै देवतायै। देवतायै च्यवते। च्यवते न। न पराम्। पराम् प्र। प्राप्नोति । आप्नोति पापीयान् । पापीयान् भवति । भवति सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमिन्द्रम् । सम्वथ्सतमिति सं – वथ्सरम् । इन्द्रं यजेत । यजेत सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरण् हि । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । हि व्रतम् । व्रतं न । नाति । अति स्वा ( )। स्वैव। 25 (50/58) T.S.2.5.4.5 - Kramam एवैनम् । एनम् देवता । देवते ज्यमाना । इज्यमाना भूत्यै । भूत्या इन्धे । इन्धे वसीयान् । वसीयान् भवति । भवति सम्वथ्सरस्य । । ॥ सम्वथ्सरस्य परस्तात् । सम्वथ्सरस्येति सं–वथ्सरस्य । इति व्रत – पतये । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । एवैनम् ।

एनं वृत्रम् । वृत्रं जिध्नवार्सम् । जिध्नवार्समिग्नः । अग्निर् व्रतपतिः । व्रतपतिर् व्रतम् । व्रतपतिरिति व्रत – पतिः । व्रतमा । कामं ँयजेत । यजेतेति यजेत ॥ 26 (30/35) (एतां – त – दौदुम्बर७ – स्वा – त्रिल्शच्चं) (४४) T.S.2.5.5.1 - Kramam नासोमयाजी । असोमयाजी सम् । असोमयाजीत्यसोम – याजी । सम् नयेत् । नयेदनागतम् । अनागतं वै । अनागतमित्यना – गतम् । वा एतस्य । एतस्य पयः । पयो यः । यो उसोमयाजी । असोमयाजी यत् । असोमयाजीत्यसोम – याजी । यदसोमयाजी । असोमयाजी सन्नयेत् । असोमयाजीत्यसोम – याजी । सन्नयेत् परिमोषः । सन्नयेदिति सं – नयेत् । परिमोष एव । परिमोष इति परि-मोषः । एव सः । सो ऽनृतम् । अनृतम् करोति ।

सिच्यते सोमयाजी । सोमयाज्येव । सोमयाजीति सोम – याजी । एव सम् । सम् नयेत् । नयेत् पयः । पयो वै । वै सोमः । सोमः पयः । पयः सान्नाय्यम् । सान्नाय्यम् पयसा । सान्नाय्यमिति साम् – नाय्यम् । पयसैव । एव पयः । पयं आत्मन् । आत्मन् धत्ते । धत्ते वि । वि वै । वा एतम् । एतम् प्रजया । प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र - जया । पशुभिरर्द्धयति । पशुभिरिति पशु - भिः । । । । । । । । । । । अर्द्धयति वर्द्धयति । वर्द्धयत्यस्य । अस्य भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यं यस्य । यस्य हविः । हविर् निरुप्तम् । निरुप्तम् पुरस्तात् । निरुप्तमिति ॥ ॥ । निः – उप्तम् । पुरस्ताच्चन्द्रमाः । चन्द्रमा अभि । 27 (50/62) T.S.2.5.5.2 - Kramam अभ्युदेति । उदेति त्रेधा । उदेतीत्युत् – एति । त्रेधा तण्डुलान् । तण्डुलान्. वि । वि भजेत् । भजेद् ये । ये मद्ध्यमाः । मद्ध्यमाः स्युः । स्युस्तान् । तानग्नये । अग्नये दात्रे । दात्रे पुरोडाशम् । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् कुर्यात् । अषाकपालमित्यष्टा - कपालम् । कुर्याद् ये ।

T.S.2.5.5.3 - Kramam

सम्प्रतीति सं – प्रति । यजेत पूर्वया । पूर्वया छम्बट् । छम्बट् कुर्यात्। कुर्यान् न। नेष्टिः। इष्टिर् भवति। भवति न। न यज्ञः । यज्ञस्तत् । तदनु । अनु हीतमुखी । हीतमुख्यपगल्भः । ह्रीतमुखीति हीत – मुखी । अपगल्भो जायते । अपगल्भ इत्यप – गल्भः । जायत एकाम् । एकामेव । एव यजेत । यजेत प्रगल्भः । प्रगल्भोऽस्य । प्रगल्भ इति प्र – गल्भः । अस्य जायते । जायतेऽनांदृत्य । अनांदृत्य तत् । अनांदृत्येत्यना – दृत्य । तद् ह्रे । द्वे एव । द्वे इति द्वे । एव यजेत । यजेत यज्ञमुखम् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एव पूर्वया । पूर्वया ऽऽलभते । आलभते यजते । आलभत इत्या – लभते । यजत उत्तरया । उत्तरया देवताः । उत्तरयेत्युत् – तरया । देवता एव । एव पूर्वया । पूर्वया ऽवरुन्धे । अवरुन्ध इन्द्रियम् । अवरुन्ध इत्यव – रुन्धे । इन्द्रियमुत्तरया । उत्तरया देवलोकम् । उत्तरयेत्युत् – तरया । देवलोकमेव । देवलोकमिति देव – लोकम् । एव पूर्वया । 29 (50/65)

T.S.2.5.5.4 - Kramam

पूर्वया ऽभिजयति । अभिजयति मनुष्यलोकम् । अभिजयतीत्यभि – जयति । मनुष्यलोकमुत्तरया । मनुष्यलोकमिति मनुष्य – लोकम् । उत्तरया भूयसः । उत्तरयेत्युत् – तरया । भूयसो यज्ञकतून् । यज्ञकतूनुपं । यज्ञकतूनिति यज्ञ – क्रतून् । उपैति । एत्येषा । एषा वै । वै सुमनाः । सुमना नाम । सुमना इति सु – मनाः । नामेष्टिः । इष्टिर् यम् । यमद्य । अद्येजानम् । ईजानम् पश्चात् । पश्चाच्चन्दमाः । चन्द्रमा अभि । अभ्युदेति । उदेत्यस्मिन्न् । उदेतीत्युत् – एति । अस्मिन्नेव । एवास्मै । अस्मै लोके । लोके ऽर्द्धुकम् । अर्द्धुकम् भवति । भवति दाक्षायणयज्ञेन । दाक्षायणयज्ञेन सुवर्गकामः । दाक्षायणयज्ञेनेति दाक्षायण – यज्ञेन । सुवर्गकामो यजेत । सुवर्गकाम इति सुवर्ग – कामः । यजेत पूर्णमासे । पूर्णमासे सम् । पूर्णमास इति पूर्ण-मासे । सम् नयेत् । नयेन् मैत्रावरुण्या । मैत्रावरुण्या ऽऽमिक्ष्या । मैत्रावरुण्येति मैत्रा – वरुण्या । आमिक्षया ऽमावास्यायाम् ।

```
अमावास्यायां यजेत । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् ।
यजेत पूर्णमासे । पूर्णमासे वै । पूर्णमास इति पूर्ण – मासे ।
वै देवानाम् । देवाना एं सुतः । सुतस्तेषाम् । तेषामेतम् ।
एतमर्बमासम् । अर्द्धमासम् प्रसुतः । अर्द्धमासमित्यर्द्ध – मासम् ।
प्रसुतस्तेषाम् । प्रसुत इति प्र – सुतः । तेषाम् मैत्रावरुणी ।
मैत्रावरुणी वशा । मैत्रावरुणीति मैत्रा-वरुणी । वशाऽमावास्यायाम् ।
अनूबन्द्ध्या यत् । अनूबन्द्ध्येत्यनु – बन्द्ध्या ।
यत् पूर्वेद्युः । 30 (50/67)
T.S.2.5.5.5 - Kramam
पूर्वेद्युर् यजते । यजते वेदिम् । वेदिमेव । एव तत् । तत् करोति ।
करोति यत् । यद् वथ्सान् । वथ्सानपाकरोति ।
अपाकरोति सदोहविर्द्धाने । अपाकरोरीत्यप – आकरोति ।
सदोहविर्द्धाने एव । सदोहविर्द्धाने इति सदः – हविर्द्धाने । एव सम् ।
```

द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

सं मिनोति । मिनोति यत् । यद् यजते । यजते देवैः । देवैरेव । एव सुत्याम् । सुत्या एं सम् । सम् पादयति । पादयति सः । स एतम् । एतमर्न्धमासम् । अर्द्धमास्य संधमादम् । अर्द्धमासमित्यर्द्ध-मासम् । सधमादम् देवैः । सधमादमिति सध – मादम् । देवैः सोमम् । सोमम् पिबति । पिबति यत् । यन् मैत्रावरुण्या । मैत्रावरुण्या ऽऽमिक्षया । मैत्रावरुण्येति मैत्रा – वरुण्या । । । । आमिक्षया ऽमावास्यायाम् । अमावास्यायां यजते । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । यजते या । यैव । एवासौ । असौ देवानाम् । देवानां वैशा । वशाऽनूबन्द्ध्या । अनूबन्द्ध्या सो । अनूबन्द्धेत्यनु – बन्द्ध्या । सो एव । सो इति सो । एवैषा । एषैतस्य । एतस्यं साक्षात् । साक्षाद् वै । साक्षादितिं स – अक्षात् । वा एषः । एष देवान् । देवानभ्यारोहति । अभ्यारोहति यः । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति । य एषाम् । एषां यज्ञम् । यज्ञमभ्यारोहति । **31** (**50/60**)

T.S.2.5.5.6 - Kramam अभ्यारोहति यथा । अभ्यारोहतीत्यभि – आरोहति । यथा खलु । अभ्यारूढ इत्यभि – आरूढः । कामयते तथा । तथा करोति । करोति यदि । यद्यविवद्ध्यति । अवविद्ध्यति पापीयान् । अवविद्ध्यतीत्यव – विद्ध्यति । पापीयान् भवति । भवति यदि । यदि न । नावविद्ध्यति । अवविद्ध्यति सदृङ्ङ् । अवविद्ध्यतीत्यव – विद्ध्यति । सदृङ् व्यावृत्कामः । सदृङ्ङिति स – दृङ्ङ् । व्यावृत्काम एतेन । व्यावृत्काम इति व्यावृत्–कामः । एतेन यज्ञेन । यज्ञेन यजेत । यजेत क्षुरपंविः । क्षुरपंविर्. हि । क्षुरपविरिति क्षुर – पविः। ह्येषः। एष यज्ञः। यज्ञ स्ताजक्। ताजक् पुण्यः । पुण्यो वा । वा भवति । भवति प्र । प्र वा । वा मीयते । मीयते तस्य । तस्यैतत् । एतद् व्रतम् । व्रतम् न । नानृतम् । अनृतं ँवदेत् । वदेन् न । न माण्सम् । माण्समञ्ञीयात् । अञ्जीयान् न । न स्त्रियम् । स्त्रियमुपं । उपेयात् । इयान् न ।

नास्य । अस्य पल्पूलनेन । पल्पूलनेन वासः ।

वासः पल्पूलयेयुः () । पल्पूलयेयुरेतत् । एतद्धि । हि देवाः । देवाः
सर्वम् । सर्वम् न । न कुर्वन्ति । कुर्वन्तीति कुर्वन्ति ॥ 32 (56/63)

(चन्द्रमा – हे – देवलोकमेव – यद् – यज्ञं – पल्पूलयेयुः –
षट् च) (A5)

T.S.2.5.6.1 - Kramam

एष वै । वै देवरथः । देवरथो यत् । देवरथ इति देव – रथः ।

यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासाविति

दर्.श – पूर्णमासौ । यो दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासाविष्ट्वा ।

दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । इष्ट्वा सोमेन । सोमेन

यजते । यजते रथस्पष्टे । रथस्पष्ट एव । रथस्पष्ट इति रथ – स्पष्टे ।

एवावसाने । अवसाने वरे । अवसान इत्यव–साने । वरे देवानाम् ।

देवानामव । अव स्यति । स्यत्येतानि । एतानि वै । वा अङ्गापरूष्ट्षि ।

अङ्गापरूष्ट्षि सम्वथ्सरस्य । अङ्गापरूष्ट्षीत्यङ्गा – परूष्ट्षि ।

सम्वथ्सरस्य यत् । सम्वथ्सरस्येति सं – वथ्सरस्य ।

यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । यजतेऽङ्गापरू एषि । अङ्गापरू एष्येव । अङ्गापरू ्षीत्यङ्गा – परू ्षि । एव सम्वथ्सरस्य । सम्वथ्सरस्य प्रति । सम्वथ्सरस्येति सं – वथ्सरस्य । प्रति दधाति । दधात्येते । एते वै । एते इत्येते । वै सम्वथ्सरस्य । सम्वथ्सरस्य चक्षुंषी । सम्वथ्सरस्येति सं – वथ्सरस्य । चक्षुंषी यत् । चक्षुंषी इति चक्षुंषी । यद् दर्. शपूर्णमासौ । दर्. शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । यजते ताभ्याम् । ताभ्यामेव । एव सुवर्गम् । सुवर्गं लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमन् । अनु पश्यति । पश्यत्येषा । 33 (50/67)

T.S.2.5.6.2 - Kramam

एषा वै । वै देवानाम् । देवानां ँविक्रान्तिः । विक्रान्तिर् यत् । विक्रान्तिरिति वि – क्रान्तिः । यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासावितिं दर्.श – पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासावितिं दर्.श – पूर्णमासौ । यजते देवानाम् । देवानामेव । एव विक्रान्तिम् । विक्रान्तिमनु । विक्रान्तिमिति वि – क्रान्तिम् । अनु वि । वि क्रमते । क्रमत एषः । एष वै । वै देवयानः । देवयानः पन्थाः । देवयान इति देव – यानः । पन्था यत् । यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श - पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । यजते यः । य एव । एव देवयानः । देवयानः पन्थाः । देवयान इति देव – यानः । पन्थास्तम् । तर् समारोहति । समारोहत्येतौ । समारोहतीति सं-आरोहति । एतौ वै । वै देवानाम् ।

देवाना हरी । हरी यत् । हरी इति हरी । यद् दर् ञपूर्णमासौ ।

दर् ञपूर्णमासौ यः । दर् ञपूर्णमासाविति दर् ञ – पूर्णमासौ ।

य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर् ञपूर्णमासौ । दर् ञपूर्णमासौ ।

यजते । दर् ञपूर्णमासाविति दर् ञा—पूर्णमासौ । यजते यौ । यावेव ।

एव देवानाम् । देवाना हरी । हरी ताभ्याम् । हरी इति हरी ।

ताभ्यामेव । 34 (50/63)

T.S.2.5.6.3 - Kramam

एवैभ्यः । एभ्यो हव्यम् । हव्यं वहित । वहत्येतत् । एतद् वै ।

वै देवानाम् । देवानामास्यम् । आस्यं यत् । यद् दर्ःशपूर्णमासौ ।

दर्ःशपूर्णमासौ यः । दर्ःशपूर्णमासाविति दर्ःश – पूर्णमासौ ।

य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्ःशपूर्णमासौ । दर्ःशपूर्णमासौ ।

यजते । दर्ःशपूर्णमासाविति दर्ःश – पूर्णमासौ । यजते साक्षात् ।

साक्षादेव । साक्षादिति स – अक्षात् । एव देवानाम् । देवानामास्ये ।

आस्ये जुहोति । जुहोत्येषः । एष वै । वै हिवर्द्धानी ।

हिवर्द्धानी यः । हिवर्द्धानीति हिवः-धानी । यो दर्ःशपूर्णमासयाजी ।

द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

दर्.शपूर्णमासयाजी सायम्प्रातः । दर्.शपूर्णमासयाजीति दर्.शपूर्णमास – याजी । सायम्प्रांतरग्निहोत्रम् । सायम्प्रांतरिति सायम् – प्रातः । अग्निहोत्रम् जुहोति । अग्निहोत्रमित्यग्नि-होत्रम् । जुहोति यजते । यजते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावहरहः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । अहरहर्. हविर्द्धानिनाम् । अहरहरित्यहः – अहः । हविर्द्धानिनाण् सुतः । हविर्द्धानिनामिति हविः – धानिनाम् । सुतो यः । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । यजते हविर्द्धानी । हविर्द्धान्यस्मि । हविर्द्धानीते हविः – धानी । अस्मीति । इति सर्वम् । सर्वमेव । एवास्य । अस्य बर्.हिष्यम् । बर्.हिष्यम् दत्तम् । दत्तम् भवति । भवति देवाः । देवा वै । वा अहः । अहर् यज्ञियम् । **35** (**50/62**)

T.S.2.5.6.4 - Kramam यज्ञियम् न । नाविन्दन्न् । अविन्दन् ते । ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावपुनन्न् । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । अपुनन् तौ । तौ वै । वा एतौ । एतौ पूतौ । पूतौ मेद्ध्यौ । मदे्ध्यौ यत् । यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासावितिं दर्.श-पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । यजते पूतौ । पूतावेव । एवैनौ । एनौ मेद्ध्यौ । मेद्ध्यौ यजते । यजते न । नामावास्यायाम् । अमावास्यायाम् च । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । च पौर्णमास्याम् । पौर्णमास्याम् च । पौर्णमास्यामिति पौर्ण-मास्याम् । च स्त्रियम् । स्त्रियमुप । उपेयात् । इयाद् यत् । यदुपेयात् । उपेयान् निरिन्द्रियः । उपेयादित्युप – इयात् । निरिन्द्रियः स्यात् । निरिन्द्रिय इति निः – इन्द्रियः । स्याथ् सोमस्य । सोमस्य वै । वै राज्ञः । राज्ञो ऽर्द्धमासस्य । अर्द्धमासस्य रात्रयः ।

द्वितीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

अर्द्धमासस्येत्यर्द्ध – मासस्य । रात्रयः पत्नयः । पत्नय आसन्न् । आसन् तासाम् । तासाममावास्याम् । अमावास्याम् च । । । ॥ अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । च पौर्णमासीम् । पौर्णमासीम् च । पौर्णमासीमितिं पौर्ण – मासीम् । च न । नोप । उपैत् ।

ऐत् ते । 36 (50/60)

T.S.2.5.6.5 - Kramam

ते एनम् । ते इति ते । एनमभि । अभि सम् । समनहोताम् । अनहोतां तम् । तं यक्ष्मः । यक्ष्मं आर्च्छत् । आर्च्छद् राजानम् । राजानं वक्ष्मः । यक्ष्मं आरत् । आरदिति । इति तत् । तद् . राजयक्ष्मस्य । राजयक्ष्मस्य जन्म । राजयक्ष्मस्येति राज-यक्ष्मस्य । जन्म यत् । यत् पापीयान् । पापीयानभवत् । अभवत् तत् । तत् पापयक्ष्मस्य । पापयक्ष्मस्य यत् । पापयक्ष्मस्येति पाप – यक्ष्मस्य । यज्जायाभ्याम् । जायाभ्यामविन्दत् । अविन्दत् तत् । तज्जायेन्यस्य । जायेन्यस्य यः । य एवम् । एवमेतेषाम् । एतेषां ँयक्ष्माणाम् । यक्ष्माणाम् जन्म । जन्म वेद । वेद न । नैनम् । एनमेते ।

एते यक्ष्माः । यक्ष्मां विन्दन्ति । विन्दन्ति सः । स एते । एते एव । एते इत्येते । एव नमस्यन्न् । नमस्यनुपं । उपाधावत् । अधावत् ते । ते अबूताम् । ते इति ते । अबूतां वरम् । वरं वृणावहै । वृणावहा आवम् । आवम् देवानाम् । देवानाम् भागधे । भागधे असाव। भागधे इति भाग – धे। असावावत्। 37 (50/56) T.S.2.5.6.6 - Kramam आवदिध । अधि देवाः । देवा इंज्यान्ते । इज्यान्ता इति । इति तस्मात् । तस्माथ् सदृशीनाम् । सदृशीना न् रात्रीणाम् । रात्रीणाममावास्यायाम् । अमावास्यायाम् च । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । च पौर्णमास्याम् । पौर्णमास्याम् च । पौर्णमास्यामिति पौर्ण – मास्याम् । च देवाः । देवा इज्यन्ते । इज्यन्त एते । एते हि । एते इत्येते । हि देवानाम् । देवानाम् भागधे । भागधे भागधाः । भागधे इति भाग – धे । भागधा अस्मै । भागधा इति भाग – धाः । अस्मै मनुष्याः । मनुष्या भवन्ति । भवन्ति यः । य एवम् । एवं वैदं ।

द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

वेदं भूतानि । भूतानि क्षुधम् । क्षुधमघ्नन्न् । अघ्नन्थ् सद्यः । सद्यो मनुष्याः । मनुष्या अर्धमासे । अर्धमासे देवाः । अर्धमास इत्यर्द्ध – मासे । देवा मासि । मासि पितरः । पितरः सम्वथ्सरे । सम्वथ्सरे वनस्पतयः । सम्वथ्सर इति सं-वथ्सरे । वनस्पतयस्तरमात् । तस्मादहरहः । अहरहर् मनुष्याः । अहरहरित्यहः - अहः । मनुष्या अञ्चनम् । अञ्चनमिच्छन्ते । इच्छन्ते ऽर्धमासे । अर्धमासे देवाः । अर्धमास इत्यर्द्ध – मासे । देवा इज्यन्ते । इज्यन्ते मासि । मासि पितृभ्यः । पितृभ्यः क्रियते । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । क्रियते सम्वथ्सरे । सम्वथ्सरे वनस्पतयः । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरे । वनस्पतयः फलम् ( ) । फलम् गृह्णन्ति । गृह्णन्ति यः । य एवम् । एवं वैदं । वेद हन्ति । हन्ति क्षुधम् । क्षुधम् भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यमिति भ्रातृव्यम् ॥ 38 (57/68) (पञ्यति – ताभ्या – महं – रै – दसाव – फलर्ं – सप्त च) (A6)

www.vedavms.in

T.S.2.5.7.1 - Kramam देवा वै । वै न । नर्चि । ऋचि न । न यजुषि । यजुष्यश्रयन्त । अश्रयन्त ते । ते सामन्न् । सामन्नेव । एवाश्रयन्त । अश्रयन्त हिम् । हिम् करोति । करोति साम । सामैव । एवाकः । अकर्. हिम् । हिम् करोति । करोति यत्र । यत्रैव । एव देवाः । देवा अश्रयन्त । अश्रयन्त ततः । ततं एव । एवैनान् । एनान् प्र । प्र युङ्के । युङ्के हिम् । हिम् करोति । करोति वाचः । वाच एव । एवैषः । एष योगः । योगो हिम् । हिम् करोति । करोति प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र - जाः । एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः सृजते । सृजते त्रिः । त्रिः प्रथमाम् । प्रथमामन् । अन्वाह । आह त्रिः । त्रिरुत्तमाम् । उत्तमां यज्ञस्य । उत्तमामित्युत् – तमाम् । यज्ञस्यैव । एव तत् । तद् बर्.सम् । बर्.सम् नह्यति । 39 (50/52) T.S.2.5.7.2 - Kramam नह्यत्यप्रस्र्साय । अप्रस्र्साय सन्ततम् । अप्रस्र एसायेत्यप्र - स्र एसाय । सन्ततमनु । सन्ततमिति सं – ततम् । अन्वाह । आह प्राणानाम् । प्राणानामन्नाद्यस्य ।

द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

प्राणानामिति प्र - अनानाम् । अन्नाद्यस्य सन्तत्यै । अन्नाद्यस्येत्यन्न — अद्यस्य । सन्तत्या अथो । सन्तत्या इति सम् – तत्यै । अथो रक्षसाम् । अथो इत्यथो । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै राथन्तरीम् । अपहत्या इत्यप-हत्यै । राथन्तरीम् प्रथमाम् । राथन्तरीमिति राथम्-तरीम् । प्रथमामनु । अन्वाह । आह राथन्तरः । राथन्तरो वै । राथन्तर इति राथम् – तरः । वा अयम् । अयं ँलोकः । लोक इमम् । इममेव । एव लोकम् । लोकमभि । अभि जयित । जयति त्रिः । त्रिर् वि । वि गृह्णाति । गृह्णाति त्रयः । त्रयं इमे । इमे लोकाः । लोका इमान् । इमानेव । एव लोकान् । लोकानिभ । अभि जयति । जयति बार्.हतीम् । बार्.हतीमुत्तमाम् । उत्तमामनु । उत्तमामित्युत् – तमाम् । अन्वाह । आह बार्.हतः । बार्.हतो वै । वा असौ । असौ लोकः । लोकोऽमुम् । अमुमेव । एव लोकम् । लोकमभि । अभि जयित । जयित प्र । प्र वः । वो वाजाः । 40 (50/60)

T.S.2.5.7.3 - Kramam

वाजा इति । इत्यनिरुक्ताम् । अनिरुक्ताम् प्राजापत्याम् । अनिरुक्तामित्यनिः – उक्ताम् । प्राजापत्यामनु । प्राजापत्यामिति प्राजा – पत्याम् । अन्वाह । आह यज्ञः । यज्ञो वै । वै प्रजापतिः । प्रजापतिर् यज्ञम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । यज्ञमेव । एव प्रजापतिम् । प्रजापति मा । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । । ॥ । अन्वाह । आहान्नम् । अन्नं ँवै । वै वाजः । वाजोऽन्नम् । अन्नमेव । । । । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे प्र । प्र वः । वो वाजाः । वाजा इति । इत्यनु । अन्वाह । आह तस्मात् । तस्मात् प्राचीनम् । प्राचीनर् रेतः । रेतो धीयते । धीयते उग्ने । अग्न आ । आ याहि । याहि वीतये । वीतय इति । इत्याह । आह तस्मात् । तस्मात् प्रतीचीः । प्रतीचीः प्रजाः । प्रजा जायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । जायन्ते प्र । प्र वः । वो वाजाः । वाजा इति । **41** (**50/55**)

T.S.2.5.7.4 - Kramam इत्यनु । अन्वाह । आह मासाः । मासा वै । वै वाजाः । वाजा अर्द्धमासाः । अर्द्धमासा अभिद्यवः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध – मासाः । अभिद्यवो देवाः । अभिद्यव इत्यभि – द्यवः । देवा हविष्मन्तः । हविष्मन्तो गौः । गौर् घृताची । घृताची यज्ञः । यज्ञो देवान् । देवान् जिगाति । जिगाति यजमानः । यजमानः सुम्नयुः । सुम्नयुरिदम् । सुम्नयुरिति सुम्न – युः । इदमसि । असीदम् । इदमसि । असीति । इत्येव । एव यज्ञस्य । यज्ञस्य प्रियम् । प्रियम् धाम । धामाव । अवं रुन्धे । रुन्धे यम् । यम् कामयेत । कामयेत सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरियात् । इयादिति । इति प्र । प्र वः । वो वाजाः । वाजा इति । इति तस्य । तस्यानूच्य । अनूच्याग्ने । अनूच्येत्यनु – उच्य । अग्न आ । आ याहि । याहि वीतये । वीतय इति । इति सन्ततम् । सन्ततमुत्तरम् । सन्ततमिति सम् – ततम् । उत्तरमर्द्धर्चम् । उत्तरमित्युत् – तरम् । अर्द्धर्चमा । अर्द्धर्चमित्यर्द्ध – ऋचम् । आ लभेत। लभेत प्राणेन। 42 (50/57)

www.vedavms.in

<u>T.S.2.5.7.5 - Kramam</u>

प्राणेनैव । प्राणेनेति प्र – अनेन । एवास्य । अस्यापानम् । अपानम् दाधार । अपानमित्यप – अनम् । दाधार सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरेति । एति यः । यो वै । वा अरिलम् । अरिलज् सामिधेनीनाम् । सामिधेनीनां वैदं। सामिधेनीनामिति सां-इधेनीनाम्। वेदा उरलौ। अरलावेव। एव भातृव्यम्। भातृव्यम् कुरुते। कुरुते ऽर्द्धचौँ। अर्द्धर्चौ सम् । अर्द्धर्चावित्यर्द्ध – ऋचौ । सं दंधाति । दंधात्येषः । एष वै । वा अरिलः । अरिलः सामिधेनीनाम् । सामिधेनीनां ँयः । सामिधेनीनामिति साम् – इधेनीनाम् । य एवम् । एवं वैद । वेदारलौ । अरलावेव । एव भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यम् कुरुते । कुरुत ऋषेर्.ऋषेः । ऋषेर्.ऋषेर् वै । ऋषेर्.ऋषेरित्यृषेः – ऋषेः । वा एताः । एता निर्मिताः । निर्मिता यत् । निर्मिता इति निः-मिताः । यथ् सामिधेन्यः । सामिधेन्यस्ताः । सामिधेन्यं इति साम्-इधेन्यः । ता यत् । यदसम्युक्ताः । असम्युक्ताः स्युः । । । । । । । । । । । । । असम्युक्ता इत्यसम् – युक्ताः । स्युः प्रजया । प्रजया पशुभिः ।

प्रजयेति प्र – जया । पशुभिर् यजमानस्य । पशुभिरिति पशु – भिः । यजमानस्य वि । वि तिष्ठेरत्र् । तिष्ठेरत्रर्द्धचौ । अर्द्धचौ सम् । अर्द्धर्चावित्यर्द्ध – ऋचौ । सं दंधाति । दधाति सम् ()। सं युनिक्ति । युनक्त्येव । एवैनाः । एनास्ताः । ता अस्मै । अस्मै सम्युक्ताः । सम्युक्ता अवरुद्धाः । सम्युक्ता इति सम् – युक्ताः । अवरुद्धाः सर्वाम् । अवरुद्धाः इत्यव – रुद्धाः । सर्वामाशिषम् । आशिषम् दुह्रे । आशिषमित्या – शिषम् । दुह इति दुहे ॥ 43 (60/75) (बर्स - वी - जायन्ते प्रवो वाजां – लभेत – दधाति सं – दशं च) (A7) T.S.2.5.8.1 - Kramam अयंज्ञो वै । वा एषः । एष यः । योऽसामा । असामाग्ने । अग्न आ । आ याहि । याहि वीतये । वीतय इति । इत्याह । आह रथन्तरस्य । रथन्तरस्यैषः । रथन्तरस्येति रथम् – तरस्य । एष वर्णः । वर्णस्तम् । तम् त्वा । त्वा समिद्धिः । समिद्धिरङ्गिरः । समिद्धिरिति समित् – भिः । अङ्गिर इति । इत्याह । आह वामदेव्यस्य ।

वामदेव्यस्यैषः । वामदेव्यस्येति वाम – देव्यस्य । एष वर्णः । वर्णो बृहत् । बृहदग्ने । अग्ने सुवीर्यम् । सुवीर्यमिति । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । इत्याह । आह बृहतः । बृहत एषः । एष वर्णः । वर्णो यत् । यदेतम् । एतम् तृचम् । तृचमन्वाह । अन्वाह यज्ञम् । अन्वाहेत्यनु – आह । यज्ञमेव । एव तत् । तथ् सामन्वन्तम् । सामन्वन्तम् करोति । सामन्वन्तमिति सामन् – वन्तम् । करोत्यिनः । अग्निरमुष्मिन्न् । अमुष्मिन् लोके । लोक आसीत् । आसीदादित्यः । आदित्यो ऽस्मिन्न् । अस्मिन् तौ । ताविमौ । इमौ लोकौ । लोकावशान्तौ । अशान्तावास्ताम् । 44 (50/56)

T.S.2.5.8.2 - Kramam

आस्ताम् ते । ते देवाः । देवा अबुवन्न् । अबुवन्ना । एते । इतेमौ । इमौ वि । वि परि । पर्यूहाम । ऊहामेति । इत्यग्ने । अग्न आ । आ याहि । याहि वीतये । वीतय इति । इत्यस्मिन्न् । अस्मिन् लोके । लोके ऽग्निम् । अग्निमदधुः । अदधुर् बृहत् । बृहदग्ने । अग्ने सुवीर्यम् । सुवीर्यमिति । सुवीर्यमिति सु-वीर्यम् ।

```
इत्यमुष्मिन् । अमुष्मिन् "लोके । लोक आदित्यम् ।
आदित्यम् ततः । ततो वै । वा इमौ । इमौ लोकौ ।
लोकावंशाम्यताम् । अशाम्यतां ँयत् । यदेवम् । एवमन्वाह ।
अन्वाहानयोः । अन्वाहेत्यनु – आहं । अनयोर् लोकयोः ।
लोकयोः शान्त्यै । शान्त्यै शाम्यतः । शाम्यतो ऽस्मै । अस्मा इमौ ।
इमौ लोकौ । लोकौ यः । य एवम् । एवं वैद । वेद पञ्चदश ।
पञ्चदश सामिधेनीः । पञ्चदशेति पञ्च – दश । सामिधेनीरनु ।
सामिधेनीरिति साम् – इधेनीः । अन्वाह । आह पञ्चदश ।
पञ्चदश वै। पञ्चदशेति पञ्च – दश । 45 (50/55)
T.S.2.5.8.3 - Kramam
वा अर्द्धमासस्य । अर्द्धमासस्य रात्रयः ।
अर्द्धमासस्येत्यर्द्ध – मासस्य । रात्रयो ऽर्द्धमासञ्चः । अर्द्धमासञः
संम्वथ्सरः । अर्द्धमासञा इत्यर्द्धमास–ञाः । सम्वथ्सर आप्यते ।
सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । आप्यते तासाम् । तासाम् त्रीणि ।
त्रीणि च। च रातानि । रातानि षष्टिः । षष्टिश्च । चाक्षराणि ।
```

अक्षराणि तावतीः । तावतीः सम्वथ्सरस्य । सम्वथ्सरस्य रात्रयः । सम्वथ्सरस्येति सं – वथ्सरस्य । रात्रयो ऽक्षरशः । अक्षरश एव । अक्षरञ इत्यंक्षर – ञः । एव संम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमाप्नोति । सम्वथ्सरमिति सम् – वथ्सरम् । आप्नोति नृमेधः । नृमेधश्च । नुमेध इति नृ – मेधः । च परुंच्छेपः । परुंच्छेपश्च । च ब्रह्मवाद्यम् । ब्रह्मवाद्यमवदेताम् । ब्रह्मवाद्यमिति ब्रह्म – वाद्यम् । अवदेतामस्मिन्न् । अस्मिन् दारौ । दारावार्द्रे । आर्द्रे अग्निम् । अग्निम् जनयाव । जनयाव यतरः । यतरो नौ । नौ ब्रह्मीयान् । ब्रह्मीयानिति । इति नृमेधः । नृमेधोऽभि । नृमेध इति नृ – मेधः । अभ्यवदत् । अवदथ् सः । स धूमम् । धूममंजनयत् । अजनयत् परुंच्छेपः । परुंच्छेपोऽभि । अभ्यवदत् । अवदथ् सः । सोऽग्निम् । अग्निमजनयत् । अजनयद्रषे । ऋष इति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीद् यत् । 46 (50/59) T.S.2.5.8.4 - Kramam यथ् समावत् । समावद् विद्व । विद्व कथा । कथा त्वम् । त्वमग्निम् । अग्निमजीजनः । अजीजनो न । नाहम् । अहमिति ।

ा । इति सामिधेनीनाम् । सामिधेनीनामेव । सामिधेनीनामिति साम् – इधेनीनाम् । एवाहम् । अहं वर्णम् । वर्णं वैद । वेदेति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीद् यत् । यद् घृतवत् । घृतवत् पदम् । इत्यनु – उच्यते । स आसाम् । आसां वर्णः । वर्णस्तम् । तम् त्वा । त्वा समिद्धिः । समिद्धिरङ्गिरः । समिद्धिरितं समित् – भिः । अङ्गिर इति । इत्याह । आह सामिधेनीषु । सामिधेनीष्वेव । सामिधेनीष्वितं साम् – इधेनीषु । एव तत् । तज्ज्योतिः । ज्योतिर् जनयति । जनयति स्त्रियः । स्त्रियस्तेन । तेन यत् । यदृचः । ऋच स्त्रियः । स्त्रिय स्तेनं । तेन यत् । यद् गायत्रियः । गायत्रिय स्त्रियः । स्त्रिय स्तेन । तेन यत् । यथ् सामिधेन्यः । सामिधेन्यो वृषण्वतीम् । सामिधेन्य इति साम् – इधेन्यः । वृषण्वतीमनु । वृषण्वतीमिति वृषण्ण् – वतीम् । अन्वाह । आह तेन । 47 (50/57)

T.S.2.5.8.5 - Kramam नि पुर्व्यतीः । पुर्वस्वती स्तेन । तेन सेन्द्राः । सेन्द्रास्तेन । सेन्द्रा इति स-इन्द्राः । तेन मिथुनाः । मिथुना अग्निः । अग्निर् देवानाम् । देवानाम् दूतः । दूत आसीत् । आसीदुशना । उशना काव्यः । काव्यो ऽसुराणाम् । असुराणाम् तौ । तौ प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रक्रम् । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । प्रक्रमौताम् । ऐता ए सः । स प्रजापतिः । प्रजापतिरग्निम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । अग्निम् दूतम् । दूतं वृणीमहे । वृणीमह इति । इत्यभि । अभि पर्यावर्तत । पर्यावर्तत ततः । पर्यावर्ततेति परि – आवर्तत । ततो देवाः । देवा अभवन् । अभवन् परा । परा ऽसुराः । असुरा यस्य । यस्यैवम् । एवं ँविदुषः । विदुषो उग्निम् । अग्निम् दूतम् । दूतं वृणीमहे । वृणीमह इति । इत्यन्वाह । अन्वाह भवति । अन्वाहेत्यनु – आहं । भवत्यात्मना । आत्मना परा । पराऽस्य । अस्य भातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवत्यद्ध्वरवतीम् ।

```
द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)
```

अद्ध्वरवतीमनु । अद्ध्वरवती मित्यद्ध्वर-वतीम् । अन्वाह । आह भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यमेव । एवैतया । एतया ध्वरति । 48 (50/56) T.S.2.5.8.6 - Kramam ध्वरति शोचिष्केशः । शोचिष्केशस्तम् । शोचिष्केश इति शोचिः – केशः । तमीमहे । ईमह इति । इत्याह । आह पवित्रम् । पवित्रमेव । एवैतत् । एतद् यजमानम् । यजमानमेव । एवैतया । एतयां पवयति । पवयति समिद्धः । समिद्धो अग्ने । समिद्ध इति सं-इद्धः । अग्न आहुत । आहुतेति । आहुतेत्या – हुत । इत्याह । आह परिधिम् । परिधिमेव । परिधिमिति परि – धिम् । एवैतम् । एतम् परि । परि दधाति । दधात्यस्कन्दाय । अस्कन्दाय यत् । यदतः । अतं ऊद्र्ध्वम् । ऊद्र्ध्वमभ्यादद्ध्यात् । अभ्यादद्ध्याद् यथा । अभ्यादद्ध्यादित्यभि – आदद्ध्यात् । यथां बहिःपरिधि । बहिःपरिधि स्कन्दिति । बहिःपरिधीति बहिः – परिधि । स्कन्दिति तादृक् । तादृगेव । एव तत् । तत् त्रयः । त्रयो वै । वा अग्नयः । अग्नयो हव्यवाहनः । हव्यवाहनो देवानाम् ।

हव्यवाहन इति हव्य-वाहनः । देवानाम् कव्यवाहनः । कव्यवाहनः पितृणाम् । कव्यवाहन इति कव्य – वाहनः । पितृणा 🗨 सहरक्षाः । सहरक्षा असुराणाम् । सहरक्षा इति सह – रक्षाः । असुराणाम् ते । त एतर्.हि । एतर्.ह्या । आ राण्सन्ते । राण्सन्ते माम् । मां वैरिष्यते । वरिष्यते माम् ( ) । मामिति । 49 (50/59) T.S.2.5.8.7 - Kramam ा । । । इति वृणीद्ध्वम् । वृणीद्ध्वण् हव्यवाहनम् । हव्यवाहनमिति । हव्यवाहनमिति हव्य – वाहनम् । इत्याह । आह यः । य एव । एव देवानाम् । देवानाम् तम् । तं वृणीते । वृणीत आर्.षेयम् । आर्.षेयं वृणीते । वृणीते बन्धोः । बन्धोरेव । एव न । नैति । एत्यथों । अथो सन्तत्यै । अथो इत्यथों । सन्तत्यै परस्तात् । सन्तत्या इति सं – तत्यै । परस्तादर्वाचः । अर्वाचो वृणीते । वृणीते तस्मात् । तस्मात् परस्तात् । परस्तादर्वाञ्चः । अर्वाञ्चो मनुष्यान् । मनुष्यान् पितरः । पितरोऽनु । अनु प्र ।

प्र पिपते । पिपत इति पिपते ॥ 50 (29/32) ॥ (अञ्चान्ता – वाह पञ्चदञ्चा – ब्रवी – दन्वाहै – तया – वरिष्यते मा – मेकान्नत्रिङ्शच्चं) (A8) T.S.2.5.9.1 - Kramam अग्ने महान् । महार् असि । असीति । इत्याह । आह महान् । महान्. हि । ह्येषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निर् ब्राह्मण । ब्राह्मणेति । इत्याह । आह ब्राह्मणः । ब्राह्मणो हि । ह्येषः । एष भारत । भारतेति । इत्याह । आहैषः । एष हि । हि देवेभ्यः । देवेभ्यो हव्यम् । हव्यम् भरति । भरति देवेद्धः । देवेद्ध इति । देवेद्ध इति देव – इद्धः । इत्याह । आह देवाः । देवा हि । ह्येतम् । एतमैन्धत । ऐन्धत मन्विद्धः । मन्विद्ध इति । मन्विद्ध इति मनु – इद्धः । इत्याह । आह मनुः। मनुर्.हि। ह्येतम्। एतमुत्तरः। उत्तरो देवेभ्यः। उत्तर इत्युत् – तरः । देवेभ्य ऐन्धं । ऐन्धर् षिष्टुतः । ऋषिष्टुत इति । ऋषिष्टुत इत्यृषि – स्तुतः । इत्याह । आहर्.षयः । ऋषयो हि । होतम् । एतमस्तुवन् । अस्तुवन् विप्रानुमदितः । विप्रानुमदित इति ।

```
विप्रानुमदित इति विप्र - अनुमदितः । इत्याह ।
आह विप्राः । 51 (50/55)
T.S.2.5.9.2 - Kramam
विप्रा हि । होते । एते यत् । यच्छुश्रुवार्सः । शुश्रुवार्सः
कविशस्तः । कविशस्त इति । कविशस्त इति कवि – शस्तः ।
इत्याह । आह कवयः । कवयो हि । ह्येते । एते यत् ।
यच्छुश्रुवार्सः । शुश्रुवार्सो ब्रह्मसर्शितः । ब्रह्मसर्शित इति ।
ब्रह्मस्ट्शित इति ब्रह्म-सर्शितः । इत्याह । आह ब्रह्मसर्शितः ।
ब्रह्मस्थितो हि । ब्रह्मस्थित इति ब्रह्म – सथ्शितः । ह्येषः ।
एष घृताहेवनः । घृताहेवन इति । घृताहेवन इति घृत – आहवनः ।
इत्याह । आह घृताहुतिः । घृताहुतिर्. हि । घृताहुतिरिति
घृत – आहुतिः । ह्यस्य । अस्य प्रियतमा । प्रियातमा प्रणीः ।
प्रियतमेति प्रिय – तमा । प्रणीर् यज्ञानाम् । प्रणीरिति प्र – नीः ।
यज्ञानामिति । इत्याह । आह प्रणीः । प्रणीर्. हि ।
प्रणीरिति प्र – नीः । ह्येषः । एष यज्ञानाम् । यज्ञाना⊍् रथीः ।
```

द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

रथीरद्ध्वराणाम् । अद्ध्वराणामिति । इत्याह । आहैषः । एष हि । हि देवरथः । देवरथो उतूर्तः । देवरथ इति देव-रथः । अतूर्तो होता । होतेति । इत्याह । आह न । न हि । ह्येतम् । एतम् कः । कश्चन । चन तरित । 52 (50/59) T.S.2.5.9.3 - Kramam तरित तूर्णिः । तूर्णिर्. हव्यवाट् । हव्यवाडिति । हव्यवाडिति हव्य-वाट् । इत्याह । आह सर्वम् । सर्व ए हि । ह्येषः । एष तरित । तरत्यास्पात्रम् । आस्पात्रम् जुहूः । जुहूर् देवानाम् । देवानामिति । इत्याह । आह जुहूः । जुहूर्. हि । ह्येषः । एष देवानाम् । देवानाम् चमसः । चमसो देवपानः । देवपान इति । देवपान इति देव – पानः । इत्याह । आह चमसः । चमसो हि । ह्येषः । एष . देवपानः । देवपानोऽरान् । देवपान इति देव – पानः । अराङ् इव । इवाग्ने । अग्ने नेमिः । नेमिर् देवान् । देवा ७ स्त्वम् । त्वम् परिभूः । परिभूरसि । परिभूरिति परि-भूः । असीति । इत्याह । आह देवान् । देवान्. हि । ह्यंषः । एष परिभूः । परिभूर् यत् ।

www.vedavms.in

परिभूरिति परि – भूः । यद् ब्रूयात् । ब्रूयादा । आ वह । वह देवान् । देवान् देवयते । देवयते यजमानाय । देवयत इति देव – यते । यजमानायेति । इति भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यमस्मै । अस्मै जनयेत्। 53 (50/56) T.S.2.5.9.4 - Kramam जनयेदा । आ वह । वह देवान् । देवान्. यजमानाय । यजमानायेति । इत्याह । आह यजमानम् । यजमानमेव । एवैतेन । एतेन वर्द्धयति । वर्द्धयत्यग्निम् । अग्निमग्ने । अग्न आ । आ वह । वह सोमम् । सोममा । आ वह । वहेति । इत्याह । आह देवताः । देवता एव । एव तत् । तद् यथापूर्वम् । यथापूर्वमुपं । यथापूर्वमिति यथा-पूर्वम् । उप ह्रयते । ह्रयत आ । आ च । चाग्ने । अग्ने देवान् । देवान्.

वह । वह सुयजा । सुयजा च । सुयजेति सु – यजा । च यज । यज जातवेदः । जातवेद इति । जातवेद इति जात–वेदः । इत्याह । आहाग्निम् । अग्निमेव । एव तत् । तथ् सम् । स् इयति । इयति सः । सोऽस्य । अस्य सङ्शितः ।

सर्शितो देवेभ्यः । सर्शित इति सम् – शितः । देवेभ्यो हव्यम् । हव्यं वहति । वहत्यग्निः । अग्निर्. होता । होतेति । 54 (50/54) T.S.2.5.9.5 - Kramam इत्याह । आहाग्निः । अग्निर् वै । वै देवानाम् । देवाना प् होता । होता यः । य एव । एव देवानाम् । देवाना ए होता । होता तम् । तं वृणीते । वृणीते स्मः । स्मो वयम् । वयमिति । इत्याह । आहात्मानम् । आत्मानमेव । एव सत्त्वम् । सत्त्वम् गमयति । सत्त्वमितिं सत् – त्वम् । गमयति साधु । साधु ते । ते यजमान । यजमान देवता । देवतेति । इत्याह । आहाशिषम् । आशिषमेव । आशिषमित्या-शिषम् । एवैताम् । एतामा । आ शास्ते । शास्ते यत् । यद् ब्रूयात् । ब्रूयाद् यः । योऽग्निम् । अग्नि ए होतारम् । ा । । । । । । । । । । । होतारमवृथाः । अवृथा इति । इत्यग्निना । अग्निनोभयतः । उभयतो यजमानम् । यजमानम् परि । परि गृह्णीयात् । गृह्णीयात् प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् । प्रमायुक इति प्र – मायुकः ।

स्याद् यजमानदेवत्या । यजमानदेवत्या वै । यजमानदेवत्येति यजमान – देवत्या । वै जुहूः । जुहूर् भ्रातृव्यदेवत्या । भ्रातृव्यदेवत्योपभृत् । भ्रातृव्यदेवत्येति भ्रातृव्य – देवत्या । उपभृद् यत् । उपभृदित्युप – भृत् । 55 (50/56) T.S.2.5.9.6 - Kramam यद् हे। हे इव। हे इति हे। इव ब्रूयात्। ब्रूयाद् भ्रातृव्यम्। भातृव्यमस्मै । अस्मै जनयेत् । जनयेद् घृतवतीम् । घृतवतीमद्ध्वर्यो । घृतवतीमिति घृत – वतीम् । अद्ध्वर्यो सुचम् । अद्ध्वर्यो इत्यद्ध्वर्यो । स्रुचमा । आ ऽस्यस्व । अस्यस्वेति । इत्याह । आह यजमानम् । यजमानमेव । एवैतेन । एतेन वर्द्धयति । वर्द्धयति देवायुवम् । देवायुवमिति । देवायुवमिति देव – युवम् । इत्याह । आह देवान् । देवान्. हि । ह्येषा । एषाऽवति । अवति विश्ववाराम् । विश्ववारामिति । विश्ववारामिति विश्व – वाराम् । इत्याह । आह विश्वम् । विश्व ए हि । ह्येषा । एषाऽवति । अवतीडामहै । ईडामहै देवान् । देवा ए ईडेन्यान् । ईडेन्यान् नमस्याम । नमस्याम नमस्यान् ।

```
द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)
```

नमस्यान्. यजाम । यजाम यज्ञियान् । यज्ञियानिति । इत्याह । आह मनुष्याः । मनुष्यां वै । वा ईडेन्याः । ईडेन्याः पितरः । पितरो नमस्याः । नमस्या देवाः । देवा यज्ञियाः । यज्ञिया देवताः । देवता एव ()। एव तत्। तद् यथाभागम्। यथाभागं यजिति। यथाभागमिति यथा – भागम् । यजतीति यजति ॥ 56 (53/59) (विप्रानुमदित इत्याह – चना – ऽस्मै – होतो – पभृद् – देवता एव – त्रीणि च) (A9) T.S.2.5.10.1 - Kramam त्री ७ स्तृचान् । तृचाननु । अनु ब्रूयात् । ब्रूयाद् राजन्यस्य । राजन्यस्य त्रयः । त्रयो वै । वा अन्ये । अन्ये राजन्यात् । राजन्यात् पुरुषाः । पुरुषा ब्राह्मणः । ब्राह्मणो वैश्यः । वैश्यः शूद्रः । शूद्रस्तान् । तानेव । एवास्मै । अस्मा अनुकान् । अनुकान् करोति । अनुकानित्यनु – कान् । करोति पञ्चदश । पञ्चदशानु । पञ्चदशेति पञ्च – दश । अनु ब्रूयात् । ब्रूयाद् राजन्यस्य ।

राजन्यस्य पञ्चदशः । पञ्चदशो वै । पञ्चदश इति पञ्च-दशः । । । । ॥ ॥ वै राजन्यः । राजन्यः स्वे । स्व एव । एवैनम् । एन७ स्तोमे । स्तोमे प्रति । प्रति ष्ठापयति । स्थापयति त्रिष्टुभा । त्रिष्टुभा परि । परि दद्ध्यात् । दद्ध्यादिन्द्रियम् । इन्द्रियं वै । वै त्रिष्टुक् । निष्ट्रियकामः । इन्द्रियकामः खलु । इन्द्रियकाम ॥ इतीन्द्रिय – कामः। खलु वै। वै राजन्यः। राजन्यो यजते। यजते त्रिष्टुभा । त्रिष्टुभैव । एवास्मै । आस्मा इन्द्रियम् । इन्द्रियम् परि । परि गृह्णाति । गृह्णाति यदि । यदि कामयेत । कामयेत ब्रह्मवर्चसम् । 57 (50/54) T.S.2.5.10.2 - Kramam ब्रह्मवर्चसमस्तु । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अस्त्वितं । इति गायत्रिया । गायत्रिया परि । परि दद्ध्यात् । दद्ध्यात् ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसं वै । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । वै गायत्री । गायत्री ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसमेव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् । एव भवति । भवति सप्तदेश । सप्तदेशानु ।

सप्तदशेति सप्त – दश । अनु ब्रूयात् । ब्रूयाद् वैश्यस्य । वैश्यस्य सप्तदशः । सप्तदशो वै । सप्तदश इति सप्त-दशः । वै वैश्यः । वैश्यः स्वे । स्व एव । एवैनम् । एन७ स्तोमे । स्तोमे प्रति । प्रति ष्ठापयति । स्थापयति जगत्या । जगत्या परि । परि दद्ध्यात् । दद्ध्याज्जागताः । जागता वै । वै पशवः । पशवः पशुकामः । पशुकामः खलु । पशुकाम इति पशु-कामः । खलु वै । वै वैश्यः । वैश्यो यजते । यजते जगत्या । जगत्यैव । एवास्मै । अस्मै पशून् । पशून् परि । परि गृह्णाति । गृह्णात्येकवि एशतिम् । एकवि एशतिमनु । एकवि एशतिमित्येक – वि एशतिम् । अनु ब्रूयात् । ब्रूयात् प्रतिष्ठाकामस्य । प्रतिष्ठाकामस्यैकवि एशः । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा – कामस्य । एकवि ्राः स्तोमानाम् । एकवि ्रा इत्येक – विञ्ञः । स्तोमानाम् प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । प्रतिष्ठित्यै चतुर्वि ्शतिम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । 58 (50/61)

T.S.2.5.10.3 – Kramam चतुर्वि ७्शतिमनु । चतुर्वि ७्शतिमिति चतुः – वि ७्शतिम् । अनु ब्रूयात् । ब्रूयाद् ब्रह्मवर्चसकामस्य । ब्रह्मवर्चसकामस्य चतुर्वि ्शत्यक्षरा । ब्रह्मवर्चसकामस्येति ब्रह्मवर्चस – कामस्य । चतुर्वि ् शत्यक्षरा गायत्री । चतुर्वि ् शत्यक्षरेति चतुर्वि ्राति – अक्षरा । गायत्री गायत्री । गायत्री ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसम् गायत्रिया । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । गायत्रियैव । एवास्मै । अस्मै ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसमव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अवं रुन्धे । रुन्धे त्रि⊍्शतम् । त्रि एशतमनु । अनु ब्रूयात् । ब्रूयादन्नकामस्य । अन्नकामस्य त्रिण्शदक्षरा । अन्नकामस्येत्यन्नं – कामस्य । त्रिण्शदक्षरा विराट् । त्रिण्शदक्षरेति त्रिण्शत् – अक्षरा । विराडन्नम् । विराडिति वि – राट्। अन्नं विराट्। विराड् विराजा। विराडिति वि – राट्। । ॥ ॥ ॥ विराजैव । विराजेति वि – राजा । एवास्मै । अस्मा अन्नाद्यम् । अन्नाद्यमव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अवं रुन्धे ।

```
रुन्धे द्वात्रिण्शतम् । द्वात्रिण्शतमनु । अनु ब्रूयात् ।
ब्रूयात् प्रतिष्ठाकामस्य । प्रतिष्ठाकामस्य द्वात्रिण्शदक्षरा ।
प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा – कामस्य । द्वात्रिण्शदक्षरा ऽनुष्टुक् ।
द्वात्रि एशदक्षरेति द्वात्रि एशत् – अक्षरा । अनुष्टुगनुष्टुप् ।
अनुष्टुगित्यनु – स्तुक् । अनुष्टुप् छन्दसाम् । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् ।
छन्दसाम् प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था ।
प्रतिष्ठित्यै षट्त्रिं श्रातम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ।
षट्त्रिण्ञातमनु । षट्त्रिण्ञातमिति षट् – त्रिण्ञातम् । अनु ब्रूयात् ।
ब्रूयात् पशुकामस्य । पशुकामस्य षट्त्रि एशदक्षरा । पशुकामस्येति
पशु – कामस्य । षट्त्रिण्शदक्षरा बृहती । षट्त्रिण्शदक्षरेति
षट्त्रिण्ञात्-अक्षरा । बृहती बार्.हताः । बार्.हताः पश्वः । पश्वो
बृहत्या । बृहत्यैव । एवास्मै । अस्मै पशून् ( ) । पशूनव । 59 (50/70)
T.S.2.5.10.4 - Kramam
अव रुन्धे । रुन्धे चतुश्चत्वारिज्ञतम् । चतुश्चत्वारिज्ञतमनु ।
चतुश्चत्वारि एशतमिति चतुः – चत्वारि एशतम् । अनु ब्रूयात् ।
```

```
ब्र्यादिन्द्रियकामस्य । इन्द्रियकामस्य चतुश्चत्वारिज्ञादक्षरा ।
इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय – कामस्य । चतुश्चत्वारि⊍्शदक्षरा त्रिष्टुक् ।
चतुश्चत्वारि एशदक्षरेति चतुश्चत्वारि एशत् – अक्षरा । त्रिष्टुगिन्द्रियम् ।
इन्द्रियम् त्रिष्टुप् । त्रिष्टुप् त्रिष्टुभा । त्रिष्टुभैव । एवास्मै ।
अस्मा इन्द्रियम् । इन्द्रियमवं । अवं रुन्धे । रुन्धेऽष्टाचत्वारि एशतम् ।
अष्टाचत्वारिज्ञातमनु । अष्टाचत्वारिज्ञात मित्यष्टा-चत्वारिज्ञातम् ।
अनु ब्रूयात् । ब्रूयात् पशुकामस्य । पशुकामस्याष्टाचत्वारि एशदक्षरा ।
पशुकामस्येति पशु - कामस्य । अष्टाचत्वारि एशदक्षरा जगती ।
अष्टाचत्वारिज्ञादक्षरे त्यष्टाचत्वारिज्ञात्-अक्षरा । जगती जागताः ।
जागताः पशवः । पशवो जगत्या । जगत्यैव । एवास्मै ।
अस्मै पशून् । पशूनवं । अवं रुन्धे । रुन्धे सर्वाणि ।
सर्वाणि छन्दार्सि । छन्दा ७ स्यनु । अनु ब्रूयात् । ब्रूयाद् बहुयाजिनः ।
बहुयाजिनः सर्वाणि । बहुयाजिन इति बहु – याजिनः ।
सर्वाणि वै । वा एतस्य । एतस्य छन्दा ्सि । छन्दा ७ स्यवरुद्धानि ।
अवरुद्धानि यः । अवरुद्धानीत्यव – रुद्धानि । यो बहुयाजी ।
```

```
द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)
```

```
बहुयाज्यपरिमितम् । बहुयाजीति बहु – याजी । अपरिमितमनु ।
अपरिमितमित्यपरि – मितम् । अनु ब्रूयात् ।
ब्र्यादपरिमितस्य । अपरिमितस्यावरुद्ध्यै ।
अपरिमितस्येतपरि – मितस्य । अवरुद्ध्या इत्यव-रुद्ध्यै ॥
60 (47/58) (कामर्येत – प्रतिष्ठित्यै – पशून्थ् –
सप्तचत्वारि्शच्च) (A10)
T.S.2.5.11.1 - Kramam
निवीतम् मनुष्याणाम् । निवीतमिति नि – वीतम् । मनुष्याणाम्
प्राचीनावीतम् । प्राचीनावीतम् पितृणाम् । प्राचीनावीतमिति
प्राचीन – आवीतम् । पितृणामुपवीतम् । उपवीतम् देवानाम् ।
उपवीतमित्युपं – वीतम् । देवानामुपं । उपं व्ययते ।
व्ययते देवलक्ष्मम् । देवलक्ष्ममेव । देवलक्ष्ममिति देव – लक्ष्मम् ।
एव तत् । तत् कुरुते । कुरुते तिष्ठन्न् । तिष्ठन्नन् । अन्वाह ।
आह तिष्ठन् । तिष्ठन्. हि । ह्याश्रुततरम् । आश्रुततरं वदति ।
आश्रुततरमित्याश्रुत – तरम् । वदिति तिष्ठन्न् । तिष्ठन्नन् । अन्वाह ।
```

आह सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्याभिजित्ये । अभिजित्या आसीनः । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै । आसीनो यजित । यजत्यस्मिन्न् । अस्मिन्नेव । एव लोके । लोके प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठति यत् । यत् क्रौञ्चम् । क्रौञ्चमन्वाहं । अन्वाहांसुरम् । अन्वाहेत्यंनु–आहं । आसुरम् तत् । तद् यत् । यन् मन्द्रम् । मन्द्रम् मानुषम् । मानुषम् तत् । तद् यत् । यदन्तरा । अन्तरा तत् । तथ् सदेवम् । सदेवमन्तरा । सदेवमिति स – देवम् । अन्तराऽनूच्यम् । अनूच्यण् सदेवत्वाय । । ॥ । । । अनूच्यमित्यनु – उच्यम् । सदेवत्वाय विद्वाण्सः । सदेवत्वायेति सदेव – त्वायं । विद्वाण्सो वै । वै पुरा । 61 (50/61) T.S.2.5.11.2 - Kramam पुरा होतारः । होतारो ऽभूवन् । अभूवन् तस्मात् । तस्माद् विधृताः । विधृता अद्ध्वानः । विधृता इति वि – धृताः । अद्ध्वानो उभूवत्र् । अभूवन् न । न पन्थानः । पन्थानः सम् । समरुक्षत्र् । अरुक्षत्रन्तर्वेदि ।

अन्तर्वेद्यन्यः । अन्तर्वेदीत्यन्तः – वेदि । अन्यः पादः । पादो भवति । भवति बहिर्वेदि । बहीर्वेद्यन्यः । बहीर्वेदीति बहिः – वेदि । अन्योऽथं । अथान् । अन्वाह । आहाद्ध्वनाम् । अद्ध्वनां विधृत्यै । विधृत्यै पथाम् । विधृत्या इति वि – धृत्यै । पथामसं्रोहाय । असर्गेहायाथो । असर्गेहायेत्यसम् – रोहाय । अथो भूतम् । अथो इत्यथो । भूतम् च । चैव । एव भविष्यत् । भविष्यच्च । चाव । अव रुन्धे । रुन्धे ऽथो । अथो परिमितम् । अथो इत्यथो । परिमितम् च । परिमितमिति परि – मितम् । चैव । एवापरिमितम् । अपरिमितम् च । अपरिमितमित्यपरि – मितम् । चाव । अव रुन्धे । रुन्धे ऽथो । अथो ग्राम्यान् । अथो इत्यथो । ग्राम्या ७ श्चे । चैव । एव पञ्जून् । पञ्जूनारण्यान् । आरण्या ७ श्चे । ा । चाव । अव रुन्धे । रुन्धे ऽथो । अथो देवलोकम् । अथो इत्यथी । 62 (50/61)

T.S.2.5.11.3 - Kramam

देवलोकम् च । देवलोकमिति देव – लोकम् । चैव । एव मनुष्यलोकम् । मनुष्यलोकम् च । मनुष्यलोकमिति मनुष्य – लोकम् । चाभि । अभि जयित । जयित देवाः । देवा वै । वै सामिधेनीः । सामिधेनीरनूच्यं । सामिधेनीरितिं साम् – इधेनीः । अनूच्य यज्ञम् । अनूच्येत्यनु – उच्य । यज्ञम् न । नानु । अन्वपश्यत्र् । अपश्यन्थ् सः । स प्रजापतिः । प्रजापति स्तूष्णीम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । तूष्णीमाघारम् । आघारमा । आघारमित्या – घारम् । आ ऽघारयत् । अघारयत् ततः । ततो वै । वै देवाः । देवा यज्ञम् । यज्ञमनु । अन्वपश्यन् । अपश्यन्. यत् । यत् तूष्णीम् । तूष्णीमाघारम् । आघारमाघारयति । आघारमित्या-घारम् । आघारयति यज्ञस्य । आघारयतीत्या – घारयति । यज्ञस्यानुख्यात्यै । अनुख्यात्या अथो । अनुख्यात्या इत्यनु-ख्यात्यै । अथो सामिधेनीः । अथो इत्यथो । सामिधेनीरेव । सामिधेनीरिति सां –इधेनीः ।

```
द्वितीय काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)
```

एवाभि । अभ्यनिक । अनक्त्यलूक्षः । अलूक्षो भवति । भवति यः । य एवम् । एवं वैद । वेदाथो । अथो तर्पयति । अथो इत्यथो । प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिर् यः । पशुभिरितिं पशु - भिः । 63 (50/64) T.S.2.5.11.4 - Kramam य एवम् । एवं वैद । वेद यत् । यदेकया । एकया ऽऽघारयेत् । आघारयेदेकाम् । आघारयेदित्या – घारयेत् । एकाम् प्रीणीयात् । प्रीणीयाद् यत् । यद् द्वाभ्याम् । द्वाभ्याम् द्वे । द्वे प्रीणीयात् । द्वे इति द्वे । प्रीणीयाद् यत् । यत् तिसृभिः । तिसृभिरति । तिसृभिरिति तिसृ-भिः । अति तत् । तद् रेचयेत् । रेचयेन् मनसा । मनसा । आ घारयति । घारयति मनसा । । ॥ ॥ ॥ । ॥ ॥ मनसा हि । ह्यनाप्तम् । अनाप्तमाप्यते । आप्यते तिर्यञ्चम् । तिर्यञ्चमा । आ घारयति । घारयत्यछम्बट्कारम् । अछम्बट्कारं वाक् ।

अछम्बट्कारमित्यछम्बट् – कारम् । वाक् च । च मनः । मनश्च । चार्तीयेताम् । आर्तीयेतामहम् । अहम् देवेभ्यः । देवेभ्यो हव्यम् । हव्यं वहामि । वहामीति । इति वाक् । वागंब्रवीत् । अब्रवीदहम् । अहम् देवेभ्यः । देवेभ्य इति । इति मनः । मन स्तौ । तौ प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रञ्ञम् । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । प्रञ्ञमैताम् । ऐता एं सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीत् प्रजापतिः । 64 (50/55) T.S.2.5.11.5 - Kramam प्रजापतिर् दूतीः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । दूतीरेव । एव त्वम् । त्वम् मनसः । मनसो ऽसि । असि यत् । यद्धि । हि मनसा । मनसा ध्यायति । ध्यायति तत् । तद् वाचा । वाचा वदति । वदतीति । इति तत्। तत् खलुं। खलु तुभ्यम्। तुभ्यम् न। न वाचा। वाचा जुहवन्न्। जुहवन्निति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीत् तस्मात् । तस्मान् मनसा । मनसा प्रजापतये । प्रजापतये जुह्वति । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । जुह्वति मनः । मन इव । इव हि । हि प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजापतेः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजापतेराप्त्यै ।

प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । आप्त्यै परिधीन् । परिधीन्थ् सम् । परिधीनिति परि – धीन् । सम् मार्ष्टि । मार्ष्टि पुनाति । पुनात्येव । एवैनान् । एनान् त्रिः । त्रिर् मध्यमम् । मध्यमम् त्रयः । त्रयो वै । वै प्राणाः । प्राणाः प्राणान् । प्राणा इति प्र – अनाः । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एवाभि । अभि जयति । जयति त्रिः । त्रिर् दक्षिणादुर्ध्यम् । दक्षिणादुर्ध्यम् त्रयः । दक्षिणाद्ध्यमिति दक्षिण – अद्ध्यम् । त्रय इमे । 65 (50/58)

T.S.2.5.11.6 - Kramam

इमे लोकाः । लोका इमान् । इमानेव । एव लोकान् । लोकानिभ । अभि जयति । जयति त्रिः । त्रिरुत्तराद्र्ध्यम् । उत्तराद्र्ध्यम् त्रयः । उत्तराद्ध्यमित्युत्तर – अद्ध्यम् । त्रयो वै । वै देवयानाः । देवयानाः । । । । । । पन्थानः । देवयाना इति देव – यानाः । पन्थान स्तान् । तानेव । एवाभि । अभि जयति । जयति त्रिः । त्रिरुपं । उपं वाजयति । वाजयति त्रयः । त्रयो वै । वै देवलोकाः । देवलोका देवलोकान् ।

देवलोका इति देव – लोकाः । देवलोकानेव । देवलोकानिति देव – लोकान् । एवाभि । अभि जयति । जयति द्वादश । द्वादश सम् । सं पद्यन्ते । पद्यन्ते द्वादश । द्वादश मासाः । मासाः सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरः सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । एव प्रीणाति । प्रीणात्यर्थो । अर्थो सम्वथ्सरम् । अथो इत्यथो । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । ्। । । एवास्मै । अस्मा उप । उप दधाति । दधाति सुवर्गस्य । सुवर्गस्य ा । लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य समष्ट्यै । समष्ट्या आघारम् । समष्ट्या इति सम् – अष्ट्यै । आघारमा । ा । आघारमित्या – घारम् । आ घारयति । घारयति तिरः । तिर इव । इव वै। 66 (50/61) T.S.2.5.11.7 - Kramam वै सुंवर्गः । सुवर्गो लोकः । सुवर्ग इति सुवः – गः । लोकः सुवर्गम् । सुवर्गमेव । सुवर्गमिति सुवः – गम् ।

एवास्मैं। अस्मै लोकम्। लोकम् प्र। प्र रोचयति। रोचयत्यृजुम्। ऋजुमा । आ घारयति । घारयत्यृजुः । ऋजुरिव । इव हि । हि प्राणः । प्राणः सन्ततम् । प्राण इति प्र – अनः । सन्ततमा । सन्ततमिति सम्-ततम् । आ घारयति । घारयति प्राणानाम् । प्राणानामन्नाद्यस्य । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । अन्नाद्यस्य सन्तत्यै । अन्नाद्यस्येत्यन्न – अद्यस्य । सन्तत्या अर्थो । सन्तत्या इति सम् – तत्यै । अथो रक्षंसाम् । अथो इत्यथो । रक्षंसामपहत्यै । अपहत्यै यम् । अपहत्या इत्यपं – हत्यै । यम् कामयेत । कामयेत प्रमायुकः । प्रमायुक स्यात् । प्रमायुक इति प्र-मायुकः । स्यादिति । इति जिह्मम् । जिह्मम् तस्यं । तस्या । आ घारयेत् । घारयेत् प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एवास्मात् । अस्माज् जिह्मम् । जिह्मम् नयति । नयति ताजक् । ताजक् प्र । प्र मीयते । मीयते शिरः । शिरो वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदाघारः । आघार आत्मा । आघार इत्या – घारः । आत्मा ध्रुवा । ध्रुवा ऽऽघारम् । 67 (50/62)

T.S.2.5.11.8 - Kramam ा । आघारमाघार्य । आघारमित्या – घारम् । आघार्य ध्रुवाम् । ा । आघार्येत्या – घार्य । ध्रुवार् सम् । समनिक्ति । अनक्त्यात्मन्न् । अात्मन्नेव । एव यज्ञस्य । यज्ञस्य शिरः । शिरः प्रति । प्रति दधाति । द्धात्यग्निः । अग्निर् देवानाम् । देवानाम् दूतः । दूत आसीत् । आसीद् दैव्यः । दैव्यो ऽसुराणाम् । असुराणाम् तौ । तौ प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रश्नम् । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । प्रश्नमैताम् । ऐता ए सः । स प्रजापतिः । प्रजापतिर् ब्राह्मणम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । ब्राह्मणमंब्रवीत् । अब्रवीदेतत् । एतद् वि । वि ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्या । आ श्रावय । श्रावयेति । इतीदम् । इदम् देवाः । देवाः शृणुत । शृणुतेति । इति वाव । वाव तत् । तदं ब्रवीत् । अब्रवीदग्निः । अग्निर् देवः । देवो होता । होतेति । इति यः । य एव । एव देवानाम् । देवानाम् तम् । तमवृणीत । अवृणीत ततः । ततों देवाः ()। देवा अभवन्न्। 68 (50/54)

T.S.2.5.11.9 - Kramam अभवन् परा । परा ऽसुराः । असुरा यस्य । यस्यैवम् । एवं वैदुषः । विदुषः प्रवरम् । प्रवरम् प्रवृणते । प्रवरमिति प्र – वरम् । प्रवृणते भवति । प्रवृणत इति प्र – वृणते । भवत्यात्मना । आत्मना परा । पराऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवति यत् । यद् ब्राह्मणः । बाह्मणश्च । चाब्राह्मणः । अब्राह्मणश्च । च प्रञ्जम् । प्रश्नमेयाताम् । एयाताम् ब्राह्मणाय । एयातामित्या – इयाताम् । ब्राह्मणायाधि । अधि ब्रूयात् । ब्रूयाद् यत् । यद् ब्राह्मणाय । बाह्मणायाध्याहं । अध्याहात्मने । अध्याहेत्यधि–आहं । आत्मनेऽधि । अध्याह । आह यत् । यद् ब्राह्मणम् । ब्राह्मणम् पराह । पराहात्मानम् । पराहेति परा – आहं । आत्मानम् परा । परा ऽऽह । आह तस्मात् । तस्माद् ब्राहणः । ब्राह्मणो न । न परोच्यः । परोच्य इति परा – उच्यः ॥ 69 (40/45) (वा – आरण्या ७ श्वावं रुन्धे ऽर्थो – पशुभिः – सोऽब्रवीद् – दक्षिणार्थ्यं त्रयं – इव – ध्रुवा – देवा – श्रुत्वारिश्शच्चं) (A11)

T.S.2.5.12.1 - Kramam आयुष्टे । त आयुर्दाः । आयुर्दा अग्ने । आयुर्दा इत्यायुः – दाः । अग्न आ । आ प्यायस्व । प्यायस्व सम् । सम् ते । ते ऽव । अवं ते । ते हेर्डः । हेड उत् । उदुत्तमम् । उत्तमम् प्र । उत्तममित्युत्–तमम् । प्रणः । नो देवी । देव्या । आ नः । नो दिवः । दिवो उग्नाविष्णू । अग्नाविष्णू अग्नाविष्णू । अग्नाविष्णू इत्यग्ना – विष्णू । अग्नाविष्णू इमम् । अग्नाविष्णू इत्यग्ना–विष्णू । इमम् में । मे वरुण । वरुण तत् । तत् त्वा । त्वा यामि । याम्युत् । उद् उ । उ त्यम् । त्यम् चित्रम् । चित्रमिति चित्रम् ॥ अपान्नपात् । नपादा । आ हि । ह्यस्थात् । अस्थादुपस्थम् । उपस्थम् जिह्यानाम् । उपस्थमित्युप – स्थम् । जिह्यानामूद्रध्वः । ऊर्खो विद्युतम् । विद्युतं वसानः । विद्युतमिति वि – द्युतम् । वसान इति वसानः ॥ तस्य ज्येष्ठम् । ज्येष्ठम् महिमानम् । महिमानं वहन्तीः । वहन्तीर्. हिरण्यवर्णाः । हिरण्यवर्णाः परि ।

```
हिरण्यवर्णा इति हिरण्य – वर्णाः । परि यन्ति । यन्ति यह्नीः ।
यह्नीरिति यह्नीः ॥ समन्याः । 70 (50/57)
T.S.2.5.12.2 - Kramam
अन्या यन्ति । यन्त्युप । उप यन्ति । यन्त्यन्याः । अन्याः समानम् ।
समानमूर्वम् । ऊर्वम् नद्यः । नद्यः पृणन्ति । पृणन्तीति पृणन्ति ॥
तमु । ऊ शुचिम् । शुचि ए शुचयः । शुचयो दीदिवा एसम् ।
दीदिवार्समपाम् । अपाम् नपातम् । नपातम् परि । परि तस्थुः ।
तस्थुरापः । आप इत्यापः ॥ तमस्मेराः । अस्मेरा युवतयः ।
युवतयो युवानम् । युवानं मर्मृज्यमानाः । मर्मृज्यमानाः परि ।
परि यन्ति । यन्त्यापः । आप इत्यापः ॥ स शुक्रेण ।
शुक्रेण शिक्वना । शिक्वना रेवत् । रेवदग्निः । अग्निर् दीदाय ।
दीदायानिद्ध्मः । अनिद्ध्मो घृतनिर्णिक् । घृतनिर्णिगफ्सु ।
घृतनिर्णिगिति घृत – निर्णिक् । अफ्स्वित्यप् – सु ॥
इन्द्रावरुणयोरहम् । इन्द्रावरुणयोरितीन्द्रा – वरुणयोः ।
अहर् सम्राजोः । सम्राजोखः । सम्राजोरिति सं – राजोः ।
```

अव आ। आ वृंणे। वृण इति वृणे॥ ता नः। नो मृडातः। मृडात ईदृशे । ईदृश इतीदृशे ॥ इन्द्रावरुणा युवम् । । । । । । । । । । इन्द्रावरुणेतीन्द्रा – वरुणा । युवमद्ध्वरायः । अद्ध्वराय नः । नो विशे। 71 (50/54) T.S.2.5.12.3 - Kramam विशे जनाय । जनाय महि । महि शर्म । शर्म यच्छतम् । यच्छतमिति यच्छतम् ॥ दीर्घप्रयज्युमति । दीर्घप्रयज्युमिति दीर्घ - प्रयज्युम् । अति यः । यो वनुष्यति । वनुष्यति वयम् । वयम् जयेम । जयेम पृतनासु । पृतनासु दूळ्यः । दूळ्य इति दूढ्यः ॥ आ नः । नो मित्रावरुणा । मित्रावरुणा प्र । मित्रावरुणेति मित्रा – वरुणा । प्र बाहवा । बाहवेति बाहवा ॥ त्वम् नः । नो अग्ने । अग्ने वरुणस्य । वरुणस्य विद्वान् । विद्वान् देवस्य । देवस्य हेडः । हेडो ऽव । अव यासिसीष्ठाः । यासिसीष्ठा इति यासिसीष्ठाः ॥ यजिष्ठो वहितमः । वहितमः शोशुचानः । विह्नितम इति विह्नि – तमः । शोशुचानो विश्वा ।

विश्वा द्वेषा ्सि । द्वेषा ्सि प्र । प्र मुमुग्धि । मुमुग्ध्यस्मत् । अस्मदित्यस्मत् ॥ स त्वम् । त्वम् नः । नो अग्ने । अग्नेऽवमः । अवमो भव । भवोती । ऊती नेदिष्ठः । नेदिष्ठो अस्याः । अस्या उषसः । उषसो व्युष्टौ । व्युष्टाविति वि – उष्टौ ॥ अव यक्ष्व । यक्ष्व नः । नो वरुणम् । वरुण ए रराणः । 72 (50/53) T.S.2.5.12.4 - Kramam रराणो वीहि । वीहि मृडीकम् । मृडीक्ण् सुहवः । सुहवो नः । सुहव इति सु – हवः । न एधि । एधीत्येधि ॥ प्रप्रायम् । प्रप्रेति प्र – प्र । अयमग्निः । अग्निर् भरतस्य । भरतस्य शृण्वे । शृण्वे वि । वि यत् । यथ् सूर्यः । सूर्यो न । न रोचते । रोचते बृहत् । बृहद् भाः । भा इति भाः ॥ अभि यः । यः पूरुम् । पूरुम् पृतनासु । पृतनासु तस्थौ । तस्थौ दीदाय । दीदाय दैव्यः । दैव्यो अतिथिः । अतिथिः शिवः । शिवो नः । न इति नः ॥ प्र ते । ते यक्षि । यक्षि प्र । प्र ते । त इयर्मि । इयर्मि मन्म । मन्म भुवः । भूवो यथा । यथा वन्द्यः । वन्द्यो नः । नो हवेषु ।

हवेष्विति हवेषु ॥ धन्वन्निव । इव प्रपा । प्रपा असि । प्रपेति प्र – पा । असि त्वम् । त्वमग्ने । अग्न इयक्षवे । ः ॥ ॥ इयक्षवे पूरवे । पूरवे प्रतः । प्रतः राजन् ( ) । राजन्निति राजन्न् ॥ 73 (50/53) T.S.2.5.12.5 - Kramam वि पाजसा । पाजसा वि । वि ज्योतिषा । ज्योतिषेति ज्योतिषा ॥ स त्वम् । त्वमग्ने । अग्ने प्रतीकेन । प्रतीकेन प्रति । प्रत्योष । उरुक्षयेष्वित्युरु – क्षयेषु । दीद्यदिति दीद्यत् ॥ तङ् सुप्रतीकम् । सुप्रतीक ए सुदृशम् । सुप्रतीकमिति सु – प्रतीकम् । सुदृश ७ स्वञ्चम् । सुदृशमिति सु – दृशम् । स्वञ्चमविद्वाण्सः । अविद्वाण्सो विदुष्टरम् । विदुष्टरण् सपेम । विदुष्टरमिति विदुः-तरम् । सपेमेति सपेम ॥ स यक्षत् । यक्षद् विश्वा । विश्वा वयुनानि । वयुनानि विद्वान् । विद्वान् प्र । प्र हव्यम् । हव्यमग्निः । अग्निरमृतेषु । अमृतेषु वोचत् । वोचदिति वोचत् ॥

अल्होमुचे विवेष । अल्होमुच इत्यल्हः – मुचे । विवेष यत् ।

यन् मा । मा वि । वि नः । न इन्द्र । इन्द्रेन्द्र । इन्द्र क्ष्रत्रम् ।

क्षित्रमिन्द्रियाणि । इन्द्रियाणि शतक्रतो । शतक्रतो अनु । शतक्रतो

इति शत – क्रतो । अनु ते । ते दायि । दायीति दायि ॥ 74 (44/50)

(यहीः स – मध्वराय नो – वरुण् – राज् – –

श्रतुश्च श्चत्वारिज्ञच्च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams:
(विश्वरूप – स्त्वष्टे – न्द्रं वृत्रं – ब्रह्मवादिनः स त्वै –

नाऽसोमयाज्ये – ष वै देवरथो – देवा वै नर्चि ना – यज्ञो –

ा – ।

उग्ने महान् – त्रीन् – निवीत – मायुष्टे – द्वादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis:
(विश्वरूपो – नैन्ं शीतरूरा – वद्य वसु – पूर्वेद्यु – र्वाजा इत्य –

- ।

- ।

- ।

- ।

- ।

- निवीत – मन्या यन्ति – चतुः सप्तितः)

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.5)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 2:-

ा (विश्वरूपो – ऽनु ते दायि)

> । ॥ हरिः ओं ॥

॥ इति द्वितीय काण्डे पञ्चमः प्रञ्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 2 - Prasanam 5 (TS 2.5)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	7	353	425
Anuvakam 2	7	354	416
Anuvakam 3	7	342	390
Anuvakam 4	5	230	277
Anuvakam 5	6	306	374
Anuvakam 6	6	307	376
Anuvakam 7	5	260	299
Anuvakam 8	7	329	374
Anuvakam 9	6	303	339
Anuvakam 10	4	197	243
Anuvakam 11	9	440	521
Anuvakam 12	5	244	267
Total →	74	3665	4301